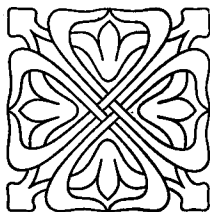

BESCHRIJVINGSBRIEF

**voor het twintigste Congres der Soc.-Dem.
Arbeiderspartij in Nederland, te houden op
Zondag 12, Maandag 13 en Dinsdag 14 April
1914 te Utrecht, in „Tivoli”.**

HET CONGRES WORDT GEOPEND ZONDAG 12 APRIL, DES VOORMIDDAGS TE 10 UUR.

BESCHRIJVINGSBRIEF.

- I. Opening door den Voorzitter.
- II. Jaarverslag van den Partijsecretaris.
- III. Financiële Verslagen: a. van de Partijkas met vaststelling van de begroting; b. van den Brochurehandel.
- IV. Verslag Kamerfractie.
- V. Benoeming van de Redactie van „Het Volk” en van het „Weekblad”.
- VI. Benoeming van de Commissie voor Geschillen tusschen redactie van „Het Volk” en inzenders-partijgenooten.
Het zestal door het P. B. op te maken, zal binnenkort gepubliceerd worden.
- VII. Aanwijzing van de plaats, waar het volgende Congres zal plaats hebben.
- VIII. Behandeling der ingediende moties en voorstellen met de daarop ingediende amendementen.

* * *

Ingediend zijn de volgende voorstellen, moties en punten van bespreking:

A **Motie van orde.**

1. Afd. Leeuwarden.

De werkzaamheden worden zoo geregeld, dat de voorstellen betreffende lidmaatschap en moderne vakbeweging, op dit congres behandeld worden.

B. **Organisatie van het Congres.**

2. Afd. Amsterdam IX.

Het congres der S.D.A.P. drage, om gedachtenwisseling op de congressen te bekorten en meer vruchtdragend te doen zijn, het P. B. op, voor zoover dit aan den indruk naar buiten geen afbreuk doet, de inleidingen zooveel mogelijk schriftelijk in „Het Volk” te doen houden.

3. Afd. Rotterdam III.

De afdeeling stelt voor artikel 13 der statuten aan te vullen als volgt:

Een nieuwe alinea wordt ingevoegd achter „C”;
en toegevoegd:

„D”. Een of meer afgevaardigden der Stedelijke — d stricts — of gewestelijke Federaties.

C. **Redactie-Volk.**

4. Afd. Amsterdam III.

Het Congres besluite, dat er, bij „Het Volk” een kinderblaadje wordt gegeven.

5. Afd. Amsterdam III.

De onder-titel van „Het Volk” worde aldus gewijzigd: „Dagblad van de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij”.

6. Afd. Amsterdam IX.

Het Zondagsblad worde uitsluitend bestemd voor ontspanningslectuur.

7. Afd. Groningen.

Het Congres, van oordeel, dat de plaatsruimte in „Het Volk” noodig maakt, dat de Rotterdamsche correspondentie beperkt worde tot berichten en artikelen de algemeene arbeidersbeweging rakende.

spreekt als zijn oordeel uit, dat de Rotterdamsche correspondent hiermede rekening dient te houden en gaat over tot de orde van den dag.

8. Afd. Rotterdam Va.

Het Congres spreke de wenschelijkheid uit, dat, veel meer dan tot dusverre in „Het Volk” in het Rotterdamsche gedeelte aandacht worde geschonken aan het Volksleven, en aan de Economische toestanden en gebeurtenissen.

9. Afd. Heerlen.

„Het Volk” geve een vacaturen-lijst uit, tweemaal 's weeks.

10. Afd. Krimpen a'd Lek.

„Het Volk” bevatte voortaan ook berichten betreffende de ijssport.

A m e n d e m e n t e n .

Afd. Watergraafsmeer. „Het Volk” bevatte ook berichten betreffende de lichamelijke oefening.”

Afd. Rotterdam IV B. Aan dit voorstel toevoegen:

„en uitbreiding van de rubriek voetbalsport te Rotterdam.”

11. Afd. Vlieland.

De rubriek „Scheepstijdingen” in „Het Volk” worde zóó ingericht, dat niet de namen der havenplaatsen, maar die der schepen vooraan staan en dan in alphabetische volgorde.

12. Afd. Schoonhoven.

In „Het Volk” worde meer plaatsruimte afgestaan voor grootere reportage.

13. Afd. Woudrichem.

De redactie vermeldde ook de watertijding van Keulen en Maastricht en de zalmafslag te Kralingen.

A m e n d e m e n t e n .

Afd. Rotterdam IV B wil lezen:

„watertijding van Keulen, Maastricht en Rotterdam.”

Afd. Holwerd stelt voor ook op te nemen:

„de vasprijzen.”

D. **Exploitatie „Volk”.**

14. Afd. Apeldoorn.

Het Congres der S. D. A. P., van meening dat tot op heden door de redactie van „Het Volk” aan de arbeiders-coöperaties weinig aandacht is gewijd, noodigt de redactie uit, meerdere bespreking over dit onderwerp in „Het Volk” te plaatsen.

15. Afdelingen Assen, Goor, Schermer, Heemstede-Bennebroek, Hoogeveen, Nieuweschans, Roordahuizum en Zuidhorn stellen voor:

„Het Volk” worde zooveel mogelijk met een grootere letter gedrukt.

16. Afd. Leeuwarden.

De commissie voor „Het Volk” onderzoekt de mogelijkheid van verlaging van den abonnementsprijs van „De Notenkraker”, opdat deze onder het bereik van iederen arbeider kan komen.

17. Afd. G o o r.

De abonnementsprijs van „Het Volk” met „De Notenkraker” worde gesteld op 12 cents per week; het afzonderlijke abonnement op „De Notenkraker” worde opgeheven.

18. Afd. Harlingen.

Het Congres besluite dat de abonnementsprijs van „De Notenkraker” worde gebracht op 5 cent per week en met „Het Volk” samen op 12 cent per week.

19. Afd. Amsterdam VIII.

De abonnementsprijs voor „Het Volk” en de „Notenkraker” wordt vastgesteld op 12½ cent per week.

Het tegenwoordige Zondagsblad en de „Notenkraker” worden gecombineerd.

20. Afd. Arnhem.

Het Congres draagt de commissie van „Het Volk” op, de rechtspositie van de bezorgers van het blad buiten Amsterdam, benevens die der agenten, te regelen.

A m e n d e m e n t.

Afd. Watergraafsmeer. Dit voorstel te lezen:

„Het Congres draagt de Commissie van Beheer op te overwegen, of de rechtspositie der bezorgers in de grootere plaatsen buiten Amsterdam te regelen is op denzelfden grondslag als te Amsterdam.”

21. Afd. Den Haag I.

Het Congres draagt het P. B. op; het daarheen te leiden, dat, in overleg met de vakvereniging spoedig een regeling der rechtspositie van agenten en loopers van „Het Volk” tot stand komt.

22. Afd. Anna Paulowna.

„Het Volk” worde voortaan gedrukt op papier van lichtere kleur.

23. Afd. Den Haag 1.

Het Congres besluit: Aan werkloze leden, welke minstens drie maanden lid zijn der partij, „Het Volk” gratis te verstrekken gedurende hunne werkloosheid;

dit besluit treedt direct in werking.

A m e n d e m e n t e n.

Afd. Lonneker IV. Dit voorstel te lezen:

„Het Congres besluit: Aan werklozen, welke minstens drie maanden abonnee zijn, „Het Volk” gratis te verstrekken gedurende hun werkloosheid.”

Afd. Arnhem stelt voor dit te lezen als volgt:

„Het Congres spreke den wensch uit, dat de afdelingen er voor zorgen, dat aan werkloze leden, welke minstens drie maanden lid van de Partij zijn „Het Volk” gratis wordt verstrekt gedurende hunne werkloosheid.”

24. Afd. Brummen.

De administratie van „Het Volk” zorge, dat de afdelingsbesturen tijdig in kennis worden gesteld van eventueele nalatigheid der agenten.

25. Afd. Lippenhuizen,

In „Het Volk” worden geen drankadvertenties meer opgenomen.

26. Afd. Bolsward—Krimpen a/d Lek.

Het Congres besluite, dat de „Notenkraker” en het „Zondagsblad” in 't vervolg zal worden gewijzigd, dat het een Zondagsblad wordt gelijk vele andere dagbladen bezitten en kosteloos bij „Het Volk” wordt gegeven

27. Afd. Groningen.

Het Congres besluite, dat de feuilleton van „Het Volk” eens per week als een aparte bijlage in boekvorm aan de lezers van „Het Volk” zal worden verstrekt.

28. Afd. Arnhem.

Het P. B. of „Het Volk” geve aan het eind van iedere jaargang van „Het Volk” een klapper op „Het Volk” uit, in den geest zooals dat gebeurt door de redactie van 't „Orgaan” van den Bond van Ned. Onderwijzers.

29. Afd. Den Helder en Sneek.

In het Zondagsblad van „Het Volk” worden voortaan illustraties opgenomen.

30. Afd. Uitgeest.

Het thans bestaande Zondagsblad van „Het Volk” wordt veranderd in een „geïllustreerd Zondagsblad”. De meerdere kosten hiervoor te verkrijgen door een extra bijdrage te heffen van ½ cent per lid en per week.

31. Afd. Amsterdam VIII.

Minstens éénmaal per week geeft „Het Volk” een politieke plaat.

32. Afd. Heiligerlee.

Een abonnement op „Het Volk” koste voor leden één gulden per kwartaal.

33. Afd. Santpoort-Meerenberg.

De „Notenkraker” wordt gratis bij „Het Volk” geleverd.

34. Afd. Apeldoorn.

Het Congres der S. D. A. P., overwegende dat de uitnoodiging aan de kop der advertentie-zijde van „Het Volk”, gericht aan de arbeiderscoöperaties om attentie te bewijzen aan de firma's, die in „Het Volk” haar advertenties plaatsen, strijdig is met het beginsel, neergelegd in de resolutie van Kopenhagen, bepalende, dat de coöperaties de coöperatieve groothandel behooren te bevorderen,

noodigt de administratie van „Het Volk” uit, deze uitnoodiging weg te laten.

E. **Het Weekblad.**

35. Afd. Amsterdam IX.

Behoudens goedkeuring van de door Van der Goes en Wibaut vertegenwoordigende minderheid en met volkomen eerbiediging van de aan deze op het Deventer congres toegezegde waarborgen, besluite het Congres:

1o. tot vergrooting van „Het Weekblad” en tot omzetting van dit orgaan in een bijblad van „Het Volk”, waarin door alle richtingen in de partij theoretische en taktische verschillen kunnen worden behandeld en in 't algemeen populair-wetenschappelijke voorlichting zal worden gegeven;

20. tot benoeming van iemand uit de meerderheid tot mede-redacteur van „Het Weekblad”.

A m e n d e m e n t e n .

Afd. Den Haag II stelt voor dit te lezen als volgt:

„Het Congres besluite tot vergrooting van „Het Weekblad” en tot omzetting van dit orgaan in een bijblad van „Het Volk”, waarin door alle richtingen in de Partij theoretische en tactische verschillen kunnen worden behandeld en in het algemeen populair-wetenschappelijke voorlichting zal worden gegeven.”

Afd. Watergraafsmeer stelt voor de woorden: „in een bijblad van „Het Volk” te veranderen in: „in het bijblad van Zaterdag.”

36. Afd. Hilversum.

Het Congres besluite: „Het Weekblad” verschijne tweemaal per week.

F. **Maandbladen en Tijdschriften.**

37. Afd. Amsterdam IX, Apeldoorn, Wormerveer.

Het Congres besluite tot oprichting van een wetenschappelijk maandschrift.

38. Afd. Watergraafsmeer.

Het Congres besluite tot het doen uitgeven van een wetenschappelijk tijdschrift als orgaan der Partij.

G. **„De Gemeente.”**

39. Afd. Almelo en Goor.

Het maandblad „De Gemeente” verschijne voortaan als bijblad van „Het Volk”.

40. Afd. Watergraafsmeer.

Het Congres besluite het abonnement van het maandblad „De Gemeente” voor de afdeelingen verplichtend te stellen.

H. **Weekbladen.**

41. Afd. Den Helder, Petten, Anna-Paulowna en Langendijk.

Bij de partijweekbladen worde vanaf 1 Mei voortaan een letterkundig bijblad verstrekt op kosten van de partijkas, en onder controle van het P. B.

F. **Organisatie, Propaganda en Propagandisten.**

42. Afd. Amsterdam I.

Het P. B. stelle de kwestie der vergoeding aan sprekers op het aanstaand Congres (huishoudelijke zitting) weder aan de orde, nadat het P. B. vooraf door een schrijven aan de afdeelingen en de Partij deze in de gelegenheid heeft gesteld zich daarover uit te spreken.

43. Afd. Dronrijp.

Bij alle voor de arbeidersklasse gewichtige besluiten, welke in de Tweede Kamer worden genomen, laat de Commissie voor de Schriftelijke propaganda vlugschriftjes drukken, welke door het geheele land behooren te worden verspreid.

44. Afd. Breda.

Door het P. B. worden maatregelen getroffen om op de een of andere wijze te weerleggen de laster en leugens, die over buitenlandsche partijaan-

gelegenheden en buitenlandsche partijgenooten worden verspreid in de kleinere anti socialistische pers.

45. Afd. Oudesluis.

Het Congres besluite een brochure uit te geven „Hoe ons land geregeerd wordt”, met de salarissen aan de verschillende ambten verbonden.

A m e n d e m e n t.

Afd. Enschedé stelt voor achter het woord „salarissen“ in te voegen het woord: „pensioen”.

46. Afd. Schoonhoven.

De Partij geve eene serie handboekjes uit ten dienste van de leiders der cursusvergaderingen.

A m e n d e m e n t.

Afd. Amsterdam V: aan dit voorstel toe te voegen de woorden: „ook ten behoeve van de Jeugdorganisatie.”

47. Afd. Woudrichem.

De afd. stelt voor over te gaan tot het inrichten van schriftelijke cursussen ten behoeve van propagandisten.

48. Afd. Middelburg.

Het Congres besluite jaarlijks een bedrag van f 250 beschikbaar te stellen voor de propaganda in de provincie Zeeland.

49. Afd. Ouwerkerk.

Het Congres besluit afgelegen en moeilijk te bewerken streken, zooals b.v. Schouwen—Duiveland (district Zierikzee) subsidie te geven voor de propaganda aan de Federatie.

50. Afd. Langendijk.

Het Congres draagt het Partijbestuur op een bezoldigd propagandist aan te stellen voor het Hollandsch Noorderkwartier.

51. Afd. Kapelle—Kralingsche Veer.

Het Congres besluit een propagandist te benoemen voor het zuidelijk gedeelte van Zuid-Holland speciaal voor de industriedorpen langs de Merwede, Noord, Lek en Hollandsche IJssel.

A m e n d e m e n t.

Afd. Gorinchem stelt voor het laatste gedeelte van dit voorstel te lezen: „speciaal voor Gorinchem en de industriedorpen enz.”

52. Afd. Krimpen a/d Lek.

Het partijbestuur worde opgedragen middelen te beramen om in deze plaats en hare omgeving de propaganda krachtiger te voeren.

53. Afd. Weesp.

Het Congres draagt het P.B. op, de mogelijkheid te onderzoeken om van uit een centraal lichaam de propaganda voor onze beginselen en de daarmee verband houdende ontwikkeling zoo te regelen, dat ook de streken, waar financieel onmachtige afdelingen zijn, daarvan niet verstoken blijven.

54. Afd. Amersfoort.

Het congres drage het P.B. op, in het winterhalfjaar twee of meer propaganda-rondreizen in verschillende deelen van het land te organiseeren.

55. Afd. Bolsward.

Het Partijbestuur stelde zich in verbinding met het bestuur der Friesche gewestelijke-Federatie, teneinde voor de volgende wintercampagne propagandareizen te organiseeren, waardoor het mogelijk wordt ook in kleine afd. algemeen bekende sprekers te laten optreden.

56. Afd. Den Haag.

Het P. B. worde opgedragen: minstens éénmaal per jaar een spreker te zenden, op kosten van de partijkas, naar de afdeelingen die korter dan twee jaar bestaan en minder dan 30 leden tellen.

57. Afd. Heerlen.

Het P. B. onderzoeken de mogelijkheid van het stichten van een soc. dem. persbureau overeenkomende met die, welke thans in Duitschland bestaan.

58. Afd. Amersfoort en Scheveningen.

Het Congres besluite tot de oprichting van een Sprekersbureau.

58*. Afd. Sneek:

Het Congres besluite tot de uitgave van een Woordenboekje ter verklaring van de meest voorkomende politieke termen.

J.

Financiën.

59. Afd. Den Haag I.

Het Congres,
van oordeel dat de geldmiddelen der Partij zoo-
wel als die der Afdeelingen, dringend versterkt
dienen te worden, draagt het P.B. op een com-
missie te benoemen, die tot taak heeft te onder-
zoeken op welke wijze voorzien kan worden in
den voortdurenden geldelijken nood van het P.B.
en verschillende afdeelingen.

60. Afd. Den Helder.

De grens der contributie-regeling voor de
afdeelingen, welke thans volgens Congresbesluit
is gesteld op 20 cent, vervalle.

61. Afd. Lonneker IV.

De Partijzegels worden vervangen door stempels,
welke de afdeelingen tegen den kostenden prijs
van den Partijsecretaris kunnen betrekken.

62. Afd. IJmuiden.

De Partij verplicht haar leden tot stijving der
Partijkas jaarlijks tweemaal één uur loon te
storten.

63. Afd. Rotterdam Vb.

Het Congres besluite:

De contributie aan de partijkas worde met $\frac{1}{2}$ cent
per lid verhoogd.

K.

Candidaturen.

64. Afd. Achtkarspelen, Apeldoorn,
Breda, Bussum, Den Haag I en Rotter-
dam I.

De Partij besluite voortaan bij Kamerverkiezin-
gen geen dubbele candidaturen meer toe te laten
in districten, waar kans op verkiezing van partij-
genooten bestaat.

65. Afd. Amsterdam IX.

Het Congres der S. D. A. P. drage aan het P.B. en aan de afdeelingen op, om, met inachtneming van maatregelen om onze onmisbare parlementaire voormannen een Kamerzetel te verzekeren, zoo veel mogelijk te vermijden, dat bij de algemeene verkiezingen aan één partijgenoot meer dan een ernstige candidatuur wordt opgedragen en er voor te zorgen, dat de candidaatstelling telkens weer ten spoedigste na de afgelopen verkiezingen plaats heeft.

A m e n d e m e n t.

Afd. Amsterdam IX stelt voor dit voorstel in te trekken in verband met een amendement door deze afdeeling ingediend op art. 16 van het Huishoudelijk Reglement.

66. Afd. Rotterdam Vb.

Het Congres spreke zich uit, dat bij algemeene verkiezingen voor leden voor de Provinciale Staten en de Tweede Kamer der Staten-Generaal het P.B. en voor leden van den Gemeenteraad in plaatsen waar is gevestigd een Federatie der S. D. A. P. de Federatie voorkomt, dat één candidaat in meer dan één ernstig district candidaat wordt gesteld.

67. Afd. Schoonhoven.

Voor de verkiezingen volge men zooveel mogelijk het Duitsche voorbeeld, d.w.z. dat er voortdurend contact bestaat tusschen de organisaties en den candidaat in een bepaald district. Hieruit vloeit vanzelf voort, dat zooveel mogelijk het aantal districten, waarin eenzelfde candidaat gesteld wordt, beperkt wordt.

L. **Herstemmingstaktiek.**

68. Afd. Aartswood.

Het Congres verklaart militaire bezuiniging enerzijds en democratische belastinghervorming en daarna-verhooging anderzijds urgent, en besluit hiermede bij eventueele vaststelling van onze herstemmingtaktiek met alle beslistheid rekening te houden.

M. **Verkiezingscourant.**

69. Afd. Rotterdam III.

Het Congres drage het P.B. op, maatregelen te treffen, om bij de periodieke verkiezingen voor de Tweede Kamer en Provinciale Staten, een algemeene verkiezingscourant te doen verschijnen, welke zoo mogelijk kosteloos of tegen den kostenden prijs voor de afd. verkrijgbaar worden gesteld.

N. **Soc.-Dem. wethouders.**

70. Afd. Almelo.

Wanneer in een gemeente, waar onze raadsleden de minderheid vormen in den Raad, de afdeeling het wenschelijk oordeelt, dat een der raadsleden een eventueele wethouderszetel aanvaardt, dan geschiede zulks niet dan in overleg met het P.B.

71. Afd. Almelo.

Het Congres spreke de wenschelijkheid uit, dat geen wethouderszetel worde aanvaardt, indien de socialistische raadsfractie één derde of minder leden telt van het aantal der raadsleden.

O. **Algemeen Kiesrecht.**

72. Afd. Den Haag I en Dordrecht.

Het Congres besluite ook dit jaar weer een „Roode Dinsdag“ te houden, bij voorkeur in Den Haag.

A m e n d e m e n t.

72. Afd. Amsterdam VII stelt voor te lezen „Amsterdam“ in plaats van „Den Haag“.

Afd. Amsterdam VI stelt voor aan dit voorstel toe te voegen:

„en drage het P. B. op, om zoo spoedig mogelijk in overleg met het N. V. V. de mogelijkheid te onderzoeken in hoever de Roode Dinsdag aan de demonstratieve werkstaking kan dienstbaar gemaakt worden ter verovering van het Algemeen Kiesrecht“.

73. Afd. Noordgouwe.

Het Congres, gezien hebbende den toenemenden groei op de Roode Dinsdagen in September ten gunste van het Algemeen Kiesrecht betreurt dat hiermede is opgehouden:

van oordeel dat in dien wassenden stroom geen verslapping mag worden veroorzaakt;

van oordeel om bij de opening der Kamers dien wassenden stroom meer en meer te doen gelden;

besluit om zoo mogelijk ten spoedigste hiermede voort te gaan.

P. **Kiezerskweek.**

74. Afd. Anna Paulowna.

Het P. B. zorge ieder jaar eene voldoende voorraad formulieren voor aangifte-kiezers, benevens handleidingen voor de kiezerskweek aanwezig te hebben, en stelle deze reeds tijdig voor de afdelingen beschikbaar.

Q. **Kieswet.**

75. Afd. Zaandam.

Het Congres verzoekt de Kamerfractie een voorstel in te dienen bij de Tweede Kamer tot wijziging van art. 56 der Kieswet, zoodanig, dat de stembureau's geopend zullen zijn van 'sochtends 8 uur tot 's avonds 8 uur.

76. Afd. Rotterdam IVa.

Het Congres verzoekt de Kamerfractie andermaal een voorstel tot wijziging der Kieswet in te dienen bij de Staten Generaal in dien zin dat de stembus wordt opengesteld van voorm. 8 uur tot 's avonds 10 uur.

R. **Ouderdomswet.**

77. Afd. Bussum.

Het Congres, enz.,

van oordeel, 1o. dat de regeling in het ontwerp-Ouderdomswet, waarbij aan de Gemeenten overgelaten wordt uit te maken, wie als behoeftig moet worden beschouwd en dus op 70-jarigen leeftijd recht heeft op een ouderdomsrente, aanleiding zal geven aan de ouderdomsrente het karakter van armenzorg te geven;

2o. dat de uitsluiting van bedeelden afgekeurd moet worden;

3o. dat het bedrag der ouderdomsrente te laag is;

4o. dat de leeftijd, waarop recht op ouderdomsrente verkregen wordt, te hoog moet worden geacht;

spreekt als zijn oordeel uit, dat dit ontwerp niet in overeenstemming is met de wenschen van de

meerderheid der kiezers, zooals die bij de laatste algemeene kamerverkiezingen tot uiting zijn gekomen, en draagt de Kamerfractie op met alle kracht te ijveren voor verbetering van dit ontwerp, vooral wat bovengenoemde punten betreft.

S. **Arbeidswet.**

78. Afd. Scheveningen.

Het Congres drage de Kamerfractie op, een wetswijziging te verkrijgen, waardoor schippers van Nederlandsche visschersvaartuigen strafbaar worden gesteld, wanneer zij aan jongens, beneden de leeftijdsgrens vastgesteld in de Arbeidswet, gelasten arbeid te verrichten, van welke soort die arbeid ook moge zijn.

T **Woningwet.**

79. Afd. Maastricht.

Het Congres acht het noodzakelijk dat door de regeering eerst dan gunstig wordt beschikt op een verzoek om subsidie aan bouwverenigingen, wanneer uitdrukkelijk in de statuten dier verenigingen is bepaald, dat de verhuring der woningen door zoodanige vereeniging niet kan geweigerd worden ter oorzaak van politieke of economische meeningsverschillen, welke met de bepalingen omtrent huur en verhuur van woningen in het B. W. voorkomende niet in direct verband staan.

U. **Onderwijs.**

80. Afd. Arnhem en Bussum.

Het P.B. onderzoeke in 1914 hoeveel van onze leden in hun jeugd een bijzondere school bezochten.

81. Afd. Rotterdam IVa.

Het Congres is van oordeel dat het bestuur eener school democratisch ingericht moet zijn, draagt het P.B. op, een commissie te benoemen, die tot taak heeft te onderzoeken, welke wijzigingen in de wet op het lager onderwijs, daartoe behooren te worden aangebracht.

82. Afd. Alkmaar, Almelo, Amersfoort, Amsterdam III, VI, VII, VIII, en IX, Appingedam, Apeldoorn, Arnhem, Assen, Deventer, Dodeward, Dordrecht, Enkhuizen, Den Haag I, II en IIIa, Hengelo, Hilversum, Hoogeveen, Laren-Blaricum, Leeuwarden, Leiden, Lochem, Losser, Middelburg, Naarden, Rotterdam II en III, Scheveningen, Schiedam, Sneek, Tijnje, Vlissingen, Wageningen, Watergraafsmear, Wormerveer, Zaan- dam en Zutphen.

Het Congres van de S. D. A. P., van oordeel, dat wijziging van art. 21 (regeling van de schoolzaken) van de Wet op het Lager Onderwijs dringend noodzakelijk is, draagt het P. B. op een commissie te benoemen, die tot taak heeft te onderzoeken, welke wijzigingen in genoemd art. 21 behooren te worden aangebracht.

Bussum stelt voor inplaats art. 21 te lezen art. 21 en 23, en Haarlem 21, 23 en andere daarmee in verband staande artikelen.

V. **Verkiezbaarheid van ambtenaren voor openbare lichamen.**

83. Afd. Leeuwarden.

Het Congres drage de Kamerfractie op, zoo mogelijk, een wetsontwerp in te dienen, regelende

de vrijheid van ambtenaren in dienst van den Staat, om zitting te kunnen nemen in openbare lichamen.

A m e n d e m e n t.

Afd. Den Haag II stelt voor te lezen:
„Het Congres verzoeke de Kamerfractie, zoo mogelijk, een wetsontwerp in te dienen, regerende de vrijheid van ambtenaren in dienst van Rijk, Provincie en Gemeente, om zitting te kunnen nemen in openbare lichamen”.

84. Afd. Apeldoorn.

Door de Kamerfractie der S.D.A.P. worden pogingen aangewend tot het verkrijgen van zoodanige wijzigingen in de desbetreffende wetten, dat ook aan onderwijzers het Raadslidmaatschap worde toegestaan.

A m e n d e m e n t e n.

Afd. Amsterdam VI en Enschede stellen voor toe te voegen: „gemeenteambtenaren en gemeentewerklieden”.

W. Partij en Vakbeweging.

85. Afd. Den Haag I.

Het Congres noodigt de commissie tot herziening der verhouding van Vakbeweging en Partij uit, zoo spoedig mogelijk haar rapport uit te willen brengen.

X. Lidmaatschapvakbonden.

86. Afd. Leiden.

Het Congres enz.

van meening, dat de partijleden, voorzoover er voor hen plaats is in een der bij het N. V. V. aangesloten vakbonden, niet in neutrale organisaties behooren:

besluit, die leden welke zich na 1 Januari 1915 nog in die organisaties bevinden, als lid der S.D.A.P. te royeeren.

87. Afd. Zwolle.

Het Congres:

keurt het af dat verschillende partijgenooten, met voorbijgaan van hun Vakbond aangesloten bij het N. V. V., lid zijn van z.g. Neutrale en Catagorische Bonden;

verzoekt het P. B.

a. de hulp van het N. V. V. in te roepen voor fusie van de verschillende Bonden in één vak;

b. indien dit niet gelukt, de partijgenooten uit-treding uit genoemde Bonden te verzoeken, en indien dit niet het gewenschte gevolg heeft, hen op een volgend Congres voor royement voor te dragen.

88. Afd. Hilversum.

Het Congres spreekt als zijn meening uit, dat alle partijgenooten lid moeten zijn van de bij het N. V. V. aangesloten vakvereniging in het betrokken bedrijf.

A m e n d e m e n t.

Afd. Hoogezand: aan dit voorstel worde toegevoegd:

„wanneer een plaatselijke afdeeling daarvan bestaat, waarbij zij zich kunnen opgeven”.

89. Afd. Rotterdam Vb.

De partij spreke zich uit, dat leden der partij lid moeten zijn van hun vakbond.

90. Afd. Delft.

Het Congres, gehoord de besprekingen, spreekt als haar meening uit, dat het lidmaatschap van de partij onverenigbaar is met dat van eenigerlei neutrale vakvereniging, tenzij in het betrokken vak geen moderne vakbond bestaat.

91. Afd. Wageningen.

Het Congres acht het lidmaatschap voor partijleden van vakbonden, die niet bij het N. V. V. zijn aangesloten, alleen dan toelaatbaar, wanneer men tevens lid is van een bij het N. V. V. aangesloten organisatie in hetzelfde vak.

92. Afd. Weesp.

Het Congres, overwegende, dat volgens art. 3b der statuten het de plicht is van alle, de vakorganisatie te bevorderen en te steunen, dringt er bij de leden nogmaals ernstig op aan, lid te worden van hun vakvereniging en bij afwezigheid eener plaatselijke afdeeling, zich op te geven als verspreid lid.

A m e n d e m e n t.

Afd. Harderwijk stelt voor te lezen als volgt:

„Het Congres, overwegende, dat volgens art. 3 b. der Statuten het de plicht is van ieder sociaal-demokraat de vakorganisatie te bevorderen en te steunen, dringt er bij de leden nogmaals op aan, lid te worden van hun vakvereniging.

I J. **Arbeidersontwikkeling.**

93. Afd. Almelo.

Het Congres drage het P. B. op, een schriftelijke cursus in 't leven te roepen, die zich aanvankelijk voornamelijk richt op de scholing van leidende krachten in partijafdelingen, welke door gebrek hieraan lijden, met de bedoeling deze cursus bij gebleken doelmatigheid eventueel gewenschte uitbreiding te geven.

94. Afd. Amsterdam IX.

Het Congres der S. D. A. P. drage aan het P. B. op, tezamen met het N. V. V., maatregelen te nemen om aan hen, die zich voor belangrijke functies in onze arbeidersbeweging wenschen te bekwamen, de noodige gelegenheid voor ontwikkeling te geven.

A m e n d e m e n t.

Afd. Den Haag II stelt voor dit te lezen als volgt:

„Het Congres drage het P. B. op te onderzoeken, of en op welke wijze, te zamen met het N. V. V. gelegenheid tot verdere ontwikkeling kan worden gegeven aan hen, die door hun organisatie worden aangewezen zich te bekwamen voor belangrijke functies in onze arbeidersbeweging.

95. Afd. Arnhem.

Het Congres drage 't P. B. op een schriftelijke cursus te stichten ter opleiding van propagandisten, a. s. gemeenteraadsleden, enz.

96. Afd. Losser.

Het Congres drage het P. B. op een commissie te benoemen, belast met het samenstellen van arbeidersbibliotheken.

**Z. Bond van Soc.-Dem. Vrouwen-
Propagandacclubs.**

97. Afd. Amsterdam VIII.

Het Congres,
erkennende, dat het werk van de S. D. V. C. van
groot propagandistische waarde is voor de Partij;
van oordeel, dat deze clubs als zelfstandige
organisaties in onze Partij ongewenscht zijn;
besluit, dat de S. D. V. C. in het vervolg zullen
werken als instelling der afdeelingen of der
Federaties.

A m e n d e m e n t.

Afd. Rotterdam II stelt voor aan dit
voorstel toe te voegen: „de partij benoemt een
Landelijk Comité waaraan de propaganda onder
de vrouwen wordt opgedragen.”

98. Afd. Amsterdam IX.

Het Congres,
overwegende, dat door economische oorzaken
de vrouw in ontwikkeling en klassebewustzijn bij
den man ten achter staat, waardoor de propa-
ganda onder de vrouwen niet op dezelfde wijze
kan worden gevoerd als die onder de mannen;
overwegende, dat in het belang is van de
geheele proletarische klasse, dat de propaganda
onder de vrouwen op krachtige wijze wordt
gevoerd:

spreekt als haar oordeel uit: .

I. dat daardoor de Bond van Soc.-Dem. Vrouwen-
clubs recht van bestaan heeft,

II. dat de geldmiddelen, noodig voor de propa-
ganda, door de Partij moeten worden verschaft,

III. dat de Bond van Soc.-Dem. Vrouwen Propa-
gandacclubs ophoude als zelfstandige vereeniging
te bestaan en een instelling worde van de Partij,
wier rechten en plichten bij reglement worden
omschreven.

99. Afd. Apeldoorn.

De Partij heffe de Bond van Soc.-Dem. Vrouwen-
clubs op. De clubs worden afdeelingscommissies,
die in overleg met de afdeeling haar werkplan
regelt, de kosten daarvan worden door de afdeeling
gedragen;

de „Proletarische Vrouw” wordt vanwege de
Partij uitgegeven, de redactie wordt op dezelfde
wijze gekozen als die voor „Het Volk”.

100. Afd. Almelo.

Het Congres,
overwegende, dat de vrouw, als gevolg van
economische oorzaken, in maatschappelijke ont-
wikkeling bij den man ten achter staat, doch met
de verandering der economische verhoudingen
meer en meer tot emancipatie wordt gebracht;

overwegende, dat de actie, zooals ze wordt
gevoerd door den Bond van Sociaal-Demokratische
Vrouwenclubs ten zeerste bevorderlijk is om de
vrouw te emancipeeren, en in de beweging te
brengen;

besluit, overeenkomstig den wensch van den
Bond van Soc. Dem. Vrouwenclubs om nauwer
contact te brengen tusschen Bond en Partij;

dat de „Proletarische Vrouw” Partijblad wordt
en de redactrice door het Congres wordt benoemd
uit een door den Bond op te maken voordracht;

dat overigens de bestaande organisatie gehand-
haafd blijft;

geeft de afdeelingen, waar nog geen soc. dem.

vrouwenclubs bestaan, de opdracht tot de oprichting hiervan liefst zoo spoedig mogelijk over te gaan; en legt alle soc. dem. vrouwenclubs den plicht op, zich bij den Bond van Soc.-Dem. Vrouwenclubs aan te sluiten.

101. Afd. Watergraafsmeer.

Het Congres erkenne de Bond van S.-D. Vrouwenclubs als organisatie der Partij en zijn orgaan als partijorgaan. De Bond is verplicht aan het Congres rekening en verantwoording van zijn werk te geven;

alle onkosten door de clubs gemaakt worden door de respectievelijke afdeelingen of federaties betaald.

A.A.

Drankbestrijding.

102. Afd. Wormerveer.

Het P.B. stelle zoo spoedig dit mogelijk is in de afdeelingen aan de orde: Bespreking van de verhouding tusschen de S. D. A. P. en de geheel-onthouding. Het P.B. stelt uit de rapporten daarover ingekomen een algemeen rapport samen.

B.B.

Coöperatie.

103. Afd. Apeldoorn.

Het Congres der S. D. A. P., zich aansluitende bij de resolutie van het Internationaal Congres te Kopenhagen 1910, haar standpunt handhavende, ingenomen in de Leeuwarder resolutie van 1899, stelt aan de arbeiders-coöperaties de eisch, dat zij in de statuten bepalen, dat een deel der winsten aan den strijd der moderne arbeidersbeweging wordt afgestaan,

verklaart dat zulke coöperaties zich landelijk moeten organiseren in den Bond van Ned. Arbeiders-Coöperaties, waarvan het Bondsbestuur ontheffing van de verplichting betreffende de winstbestemming, wegens den stand der exploitatie of plaatselijke verhoudingen van jaar tot jaar kan verlenen

104. Rotterdam Vb.

Het congres spreke zich uit, dat in plaatsen waar een Arb.-Coöp. Verbruiksvereniging is gevestigd, die uit de door haar gemaakte winst, financieelen steun verleent aan de in die plaatsen bestaande vakverenigingen of centralisatie van vakverenigingen, aan afdeelingen der Partij of Federatie van afdeelingen, de partijgenooten in die plaatsen woonachtig, lid en verbruiker behooren te zijn van genoemde verbruiksvereniging.

A m e n d e m e n t.

Afd. Anna Paulowna stelt voor: tusschen de woorden „woonachtig” en „lid” in te voegen de woorden: „zoo mogelijk.”

C.C.

Deventer Congres.

105. Afd. Hilversum.

Het Congres besluit onder nadere bekrachting van het Partij referendum, tot opheffing van punt B en punt C van het in Deventer, op het buitengewoon Congres, door het P. B. voorgestelde en aangenomen voorstel.

D.D.

Internationaal Congres.

106. Afd. Den Haag I.

Het Congres, overtuigt van de groote propaganda, welke uitgaat van de Internationale Congressen,

draagt het P.B. op de mogelijkheid te onderzoeken de protocollen van deze congressen ook in het Hollandsch te doen verschijnen.

E. E.

Esperanto.

107. Afd. Den Haag IIIa.

Het Congres,
overwegende het groote nut der wereldhulptaal Esperanto voor de internationale arbeidersbeweging in het algemeen en voor de internationale sociaal-democratie in het bijzonder,

beveelt leden der Partij, moderne vakverenigingen en jeugdorganisaties met warmte aan het aanleeren, beoefenen en verbreiden van Esperanto, voor zoover dit hun strijd en beweging niet kan schaden,

draagt het P.B. op, bij het Internationaal Socialistisch Bureau Esperanto aan te bevelen voor de mondelinge en schriftelijke betrekkingen tusschen de socialistische partijen van alle landen.

F. F.

Herziening Strijdprogram

108. Partij bestuur:

Door het P.B. wordt op het a. s. Congres een voorloopige herziening van het Strijdprogram aan de orde gesteld.

Het P.B. stelt de volgende wijzigingen voor:

Ontwerp van voorloopige herziening van het strijdprogram,

met het doel daarin, in afwachting van de definitieve herziening, aan te brengen die wijzigingen welke voortvloeien uit inmiddels genomen congresbesluiten, alsmede er uit weg te nemen die punten, welke door de wetgeving reeds overbodig gemaakt zijn en die punten, welke naar het algemeen gevoelen zijn verouderd.

§ 1.

1o. In plaats van „20e jaar” te lezen: „21e jaar”.

Toelichting: In het ontwerp-grondwets-herziening onzer Kamerfractie, op welks grondslag de partij het petitionnement heeft gevoerd, is het 21e jaar als kiesrechtleeftijd opgenomen, terwijl dit petitionnement ook algemeen kiesrecht vroeg „voor meerderjarige mannen en vrouwen.”

2o. In plaats van „vertegenwoordiging der minderheden” te lezen: „evenredige vertegenwoordiging”.

Toelichting. In het verkiezingsprogram van 1901 is deze uitdrukking reeds gebezigd, die beter onze bedoeling weergeeft en in het politieke spraakgebruik burgerrecht verkregen heeft.

3o. Te schrappen de woorden: „De gekozenen zijn lasthebbers der kiezers en ten allen tijde afzetbaar.”

Toelichting. Deze verouderde stelling heeft nooit in de partij eenigen weerklank gevonden. Daarenboven is de eisch der afzetbaarheid in de praktijk onuitvoerbaar.

§ 4.

Na de vier eerste zinsneden, dus na „ambachts-onderwijs”, in plaats van wat thans volgt, te lezen: „Wettelijk gewaarborgde invloed van de klasse-onderwijzers op de regeling der schoolzaken. Kosteloze openstelling van alle inrichtingen van openbaar lager onderwijs. Kosteloze verstrekking van leermiddelen. Schoolvoeding, schoolkleding, schoolbaden, schoolartsen. Maatregelen ter gelijkstelling van de bijzondere school met de

openbare, op voorwaarde dat de bizondere school aan dezelfde materiele eischen voldoet als de openbare, ook wat betreft de positie der onderwijzers, wier rechtstoestand bij de wet moet worden gewaarborgd, evenals de vrijheid van keuze door de ouders. Bij gebleken bekwaamheid kosteloze openstelling voor minvermogenenden van inrichtingen van openbaar middelbaar en hooger onderwijs."

Toelichting. Uit het Verkiezingsprogram zijn overgenomen:

10. de zinsnede omtrent den invloed der onderwijzers op de schoolzaken, die een wenschelijke aanvulling van het strijdprogram vormt;

20. de betere formuleering der kosteloosheid; immers willen wij inrichtingen van middelbaar en hooger onderwijs zeker niet zonder „gebleken bekwaamheid" openstellen, terwijl de kosteloosheid ook alleen geëischt kan worden voor het openbaar onderwijs. Voorts zijn eenige redactionele verbeteringen aangebracht; zoo wordt in plaats van „gratis" gelezen „kosteloos" en wordt middelbaar na lager vóór hooger onderwijs geplaatst.

30. de vervanging van den vagen term „verpleging der leerlingen" door de meer precieze eischen: schoolvoeding enz.

Eindelijk zijn aan het artikel toegevoegd de eischen uit de Groninger schoolmotie 1902, alleen met dit onderscheid, dat in plaats van „zelfstandigheid" der onderwijzers het waarborgen van hun „rechtstoestand" wordt gevraagd. Dit drukt de bedoeling beter uit, terwijl onder „zelfstandigheid der onderwijzers" tegenwoordig verstaan wordt hun zelfstandigheid tegenover de schoolhoofden en niet, zooals hier bedoeld is, tegenover de schoolbesturen.

§ 5.

10. Na „kosteloze rechtspleging" in te voegen: „en, voor on- en minvermogenenden, kosteloze rechtsbijstand."

Toelichting. De kosteloze rechtspleging alleen is niet voldoende, wanneer de kosteloze rechtsbijstand er niet aan voorafgaat.

20. In plaats van: „invoering der volksjury" te lezen: „vermeerdering van den volksinvloed op de samenstelling der rechterlijke macht."

Toelichting. De gewijzigde eisch is overgenomen uit het verkiezingsprogram 1901. Bij onze critiek op de klassejustitie is praktisch nooit de volksjury geëischt. De eisch uit het verkiezingsprogram is ruimer en meer-omvattend en voldoet beter aan het democratisch bewustzijn.

30. Te lezen: „onschuldig-veroordeelden en preventief-gevangenen".

Toelichting. De invoeging der koppelteekens is noodzakelijk om goed te doen uitkomen, dat wij de schadeloosstelling alleen eischen voor hen die onschuldig in preventieve hechtenis zijn gehouden.

§ 6.

In plaats van de eerste zinsnede te lezen: „Bestrijding van het militarisme; bevordering van volksweerbaarheid, in plaats van het staande leger, onder voorwaarde van belangrijke verlichting van persoonlijke en financieele lasten."

Toelichting. De gewijzigde formuleering is overgenomen uit het Verkiezingsprogram 1901. Echter zijn ingevoegd uit het strijdprogram de verduidelijkende woorden: „in plaats van het staande leger." Aldus wordt wat wij willen veel beter

uitgedrukt dan in het tegenwoordig strijdprogram. „Militarisme” is beter dan militaire stelsel; onder „militarisme” verstaan wij niet alleen het stelsel, maar ook den militaristischen geest, dien wij bestrijden.

§ 9.

Deze geheele paragraaf te vervangen door de landbouwparagraaf van het verkiezingsprogram 1905, met dien verstande dat in plaats van: „Afschaffing van tiend- en heerlijke rechten” gelezen worde: „Afschaffing van heerlijke rechten”.

Toelichting: In de diplomaboekjes staat ten onrechte, dat de landbouw-paragraaf van het strijdprogram in 1905 gewijzigd is. Blijkens het kongresverslag is dit alleen met paragraaf 11 van het verkiezingsprogram geschied. Intusschen moet het nieuwe landbouwprogram van 1905 zeker in de plaats van de ten deele veranderde agrarische paragraaf van het strijdprogram gesteld worden. Evenwel moet de eisch tot „afschaffing van tiendrechten” geschrapt worden, nu reeds sedert eenige jaren een wet tot afschaffing dier rechten in werking is.

Indien op het Congres een resolutie inzake het vraagstuk „grond aan landarbeiders” wordt aangenomen, zal de daarin vervatte eisch alsnog aan deze program-paragraaf moeten worden toegevoegd.

§ 11.

Aan de eerste alinea toe te voegen: „voor zoover daarin niet door de verzekeringswetgeving wordt voorzien”.

Toelichting: Waar het Congres van 1911 in een resolutie verzekering voor de kosten van ziekte, bevalling en begrafenis geëischt heeft, kan deze toevoeging niet langer gemist worden.

§ 12.

1o De paragraaf worde in tweeën gedeeld, zoodat alles wat de verzekering betreft, in een afzonderlijk, nieuw art. 13 worde overgebracht.

Toelichting: Splitsing van deze lange paragraaf zal een duidelijker scheiding tusschen arbeidswetgeving en verzekeringswetgeving bevorderen.

2o Te doen vervallen de zinsnede: „Invoering van Bureaux van Arbeidsstatistiek en van Kamers van Arbeid, met toekenning van bindende kracht aan haar besluiten”.

Toelichting: De arbeidsstatistiek wordt verzorgd door het bestaande Centraal Bureau voor de Statistiek en de Direktie van den Arbeid. Kamers van Arbeid zijn inmiddels ingesteld, weliswaar zonder bindende kracht van haar besluiten; de onjuistheid van dezen eisch is echter sinds dien vrijwel algemeen ingezien.

§ 13. (Nieuw.)

De drie laatste zinsneden van art. 12 (oud), de verzekeringswetgeving betreffende, worden gewijzigd als volgt: „Ouderdomspensioen voor arbeiders en met hen gelijkgestelden, alsmede weduwen- en weezenpensioen, op kosten van den Staat. Invaliditeitsverzekering op kosten van den Staat en de werkgevers. Uitbreiding der ongevallenverzekering tot alle loontrekkenden en ook geldende voor beroepsziekten en beroepsinvaliditeit. Werkloosheid-, ziekte-, begrafenis- en moederschapsverzekering op kosten van de openbare kas, werkgevers en arbeiders. Toekenning van zelfbestuur aan de verzekerden. Leekenrechtspraak voor uit de sociale verzekering voortspruitende geschillen.”

Toelichting: Dit zijn de eischen uit de Congresresolutie van 1911 inzake de sociale verzekering.

§ 14. (Nieuw).

Toegevoegd worde een nieuwe koloniale paragraaf, luidende:

„Ontwikkeling van het koloniaal beheer in de richting van zelfbestuur der koloniën.”

Toelichting: Dit is de beginsel-eisch omtrent de koloniën uit het verkiezingsprogram. Door dien in het strijdprogram op te nemen, wordt in het gebrek aan een koloniale paragraaf daarin voorzien.

Als het Congres deze wijzigingen aanneemt dan luidt het Strijdprogram als volgt:

Ontwerp van het herziene Strijdprogram.

1. Invoering van algemeen direkt enkelvoudig kiesrecht voor mannen en vrouwen, die hun 21e jaar bereikt hebben, met geheime stemming. De stemming geschiedt op een voor de arbeiders geschikten tijd. Evenredige vertegenwoordiging.

Afschaffing der Eerste Kamer.

Rechtstreeksche wetgeving door het volk, door invoering van het recht der burgers om wetten voor te stellen (volks-initiatief) en van het recht om belangrijke maatregelen van het wetgevend lichaam goed of af te keuren (referendum).

Uitgebreide zelfregeering der gemeenten.

2. Volledige vrijheid van vereeniging en vergadering, van woord en schrift. Strafbaarstelling van hen, die inbreuk maken op deze rechten.

Afschaffing en bestrijding van alle wettelijke bepalingen, die de vakorganisatie in haar vrijheid van beweging en ontwikkeling belemmeren.

3. Afschaffing van alle wetten, die de vrouw politiek en economisch in ongunstiger positie plaatsen dan den man.

4. Wettelijke regeling van het voorbereidend onderwijs. Verplicht lager onderwijs tot het 14e jaar. Verplicht voortgezet onderwijs tot het 18e jaar. Algemeene invoering van ambachts-onderwijs. Wettelijk gewaarborgde invloed van de klasse-onderwijzers op de regeling der schoolzaken. Kostelooze openstelling van alle inrichtingen van openbaar lager onderwijs. Kostelooze verstrekking van leermiddelen. Schoolvoeding, schoolkleding, schoolbaden, schoolartsen. Maatregelen ter gelijkstelling van de bijzondere school met de openbare, op voorwaarde dat de bijzondere school aan dezelfde materiele eischen voldoet als de openbare, ook wat betreft de positie der onderwijzers, wier rechtstoestand bij de wet moet worden gewaarborgd, evenals de vrijheid van keuze door de ouders. Bij gebleken bekwaamheid kostelooze openstelling voor minvermogenenden van inrichtingen van openbaar middelbaar en hooger onderwijs.

5. Kostelooze rechtspleging en, voor on- en minvermogenenden, kostelooze rechtsbijstand. Vermeerdering van den volksinvloed op de samenstelling der rechterlijke macht. Schadeloosstelling van onschuldig-veroordeelden en preventief-gevangenen.

6. Bestrijding van het militarisme; bevordering van volksweerbaarheid, in plaats van het staande leger, onder voorwaarde van belangrijke verlichting van persoonlijke en financiële lasten. Beslissing van internationale geschillen lang scheidsrechterlijken weg.

7. Scheiding van Kerk en Staat.

8. Sterk opklimmende belasting op de inkomsten, het vermogen en de erfenissen, met vrijstelling van lagere inkomsten en vermogens. Invoering van het staatserfrecht. Afschaffing van alle belastingen op de noodzakelijke volksbehoeften.

9. Uitbreiding van art. 1628 en 1629 van het B. W. in het belang van den huurder, met verbod om deze artikelen buiten werking te stellen. Recht van den vertrekkenden pachter op vergoeding wegens aan het gehuurde aangebrachte verbeteringen. Uitbreiding van het ontgeningsrecht tot het brengen van grond in handen van staat of gemeenten. Verbod van verkoop van grond door publieke lichamen aan partikulieren. Afschaffing van heerlijke rechten. Toekenning van het jachtrecht aan den gebruiker van den grond. Bevordering van het landbouwwakonderwijs.

10. Nationalisatie der monopolies van industrie en vervoer in het algemeen belang. Uitvoering van rijks-, provinciale- en gemeentewerken in eigen beheer. Vaststelling van een minimum loon en maximum arbeidstijd voor alle werklieden in dienst van openbare lichamen en bij openbare werken, alsmede bij alle ondernemingen, waarvoor concessie van overheidswege gegeven wordt. Verschaffing van produktieven arbeid aan werkloozen. Betere regeling der traktementen van de werklieden in dienst van Rijk en Gemeente.

11. Kosteloze geneeskundige behandeling en verpleging bij ziekte en bevalling en kosteloze begraving, waar deze worden verlangd, voor zoover daarin niet door de verzekeringswetgeving wordt voorzien.

Krachtige voorzorgen ten bate der algemeene gezondheid en veiligheid; verbetering der arbeiderswoningen en -wijken. Streng keuring der levensmiddelen.

12. Een arbeidswetgeving, omvattende alle arbeiders, mannen en vrouwen, en allen arbeid, zoowel in de groot-, klein- en huisindustrie als in landbouw en veeteelt. Invoering van een achturigen arbeidsdag. Verbod van loonkorting door boeten, gedwongen winkelnering enz. (truckstelsel). Regeling van den vrouwenarbeid op den voet van gelijkheid van loon bij gelijken arbeid en in verband met de lichamelijke gezondheid. Verbod van den arbeid van kinderen beneden 14 jaar. Uitbreiding van de arbeidsinspectie en benoeming der inspecteurs en inspektresses door de arbeiders en arbeiders.

13. Ouderdomspensioen voor arbeiders en met hen gelijkgestelden, alsmede weduwen- en weezenpensioen, op kosten van den Staat. Invaliditeitsverzekering op kosten van den Staat en de werkgevers. Uitbreiding der ongevallenverzekering tot alle loontrekkenden en ook geldende voor beroepsziekten en beroepsinvaliditeit. Werkloosheid-, ziekte-, begrafenis- en moederschapsverzekering op kosten van de openbare kas, werkgevers en arbeiders. Toe-

kenning van zelfbestuur aan de verzekerden. Leekenrechtspraak voor uit de sociale verzekering voortspruitende geschillen.

14. Ontwikkeling van het koloniaal beheer in de richting van zelfbestuur der koloniën.

G. G. Resolutie-Grond aan arbeiders.

109.

Het Congres der S. D. A. P.,
zich uitsprekend naar aanleiding van het ontwerp-Talma-Treub inzake het grondgebruik door arbeiders,

1. overwegende, dat de landarbeiders bij het huren van akkerland, om er vruchten voor gezinsgebruik op te kweken, ten prooi vallen aan den woeker, uitgeoefend door particuliere, kerkelijke en andere grondeigenaren, die den arbeiders, onderling concurreerend, de gewenschte stukjes grond schromelijk duur verhuren, zoodat deze niet slechts als loonarbeiders, doch ook als grondgebruikers worden uitgebuit, terwijl zij tevens als zoodanig in afhankelijkheid worden gehouden;

2. van oordeel, dat de landarbeiders allereerst hun kracht hebben te zoeken, om door een stevige organisatie verhooging van hun levensstandaard als loonarbeider te verkrijgen;

3. dat de sociaal-democratie geroepen is, een gezonde richting te geven aan een algemeen bestaand streven in de arbeidersklasse en de arbeiders te beschermen tegen woeker en uitbuiting;

4. verklaart zich ten gunste van wettelijke maatregelen, waarbij met behulp van een doelmatig onteigeningsrecht, aan landarbeiders de gelegenheid wordt geboden onder bilijke voorwaarden zooveel grond te huren, dat zij daarop de voor het gezinsgebruik benodigde producten kunnen verbouwen;

5. wijst evenwel af het pogen om de landarbeiders te verlokken, zich als kleine eigenaren kunstmatig te doen binden aan een bepaalde streek, waardoor o. a. hun bewegingsvrijheid als loonarbeiders wordt belemmerd, hun economische kracht wordt verzwakt en in hoofdzaak de belangen hunner werkgevers worden ingediend; en

6. roept bovenal de landarbeiders op, om gezamenlijk met de arbeiders van industrie en handwerk den klassenstrijd op politiek-, vakvereenigings- en coöperatief gebied te voeren, om ten spoedigste te komen tot een goede sociale en onderwijs-wetgeving, een billijk belastingstelsel, krachtige bestrijding van het militarisme, betere arbeidsvoorwaarden en tenslotte tot het brengen van grond en arbeidsmiddelen in handen der gemeenschap.

1. Door de afdeeling Leiden is een amendement ingediend op de resolutie-a van het Partijbestuur, strekkende om het gedeelte, dat de herstemmingseischen aangeeft, te doen luiden als volgt:

Aan geen burgerlijke kandidaat steun te verleen dan die:

1o. als eisch van urgentie aanvaarden invoering bij de Grondwet voor het algemeen kiesrecht voor mannen en vrouwen;

2o. zich tegen elke versterking van de positie der Eerste Kamer door regresrecht of op andere wijze, en tegen de toekenning van het toetsingsrecht aan de rechterlijke macht zullen verzetten;

3o. zich homogeen verklaren met bovengestelden eisch inzake Staatspensioenen.

* * *

2. Het P. B. stelt voor in resolutie-a, in de 6e alinea, vóór de woorden „een Staatspensioen” in te voegen de woorden: „als noodmaatregel”.

* * *

3. Deelname aan feestelijkheden.

Door het P. B. wordt de volgende resolutie aan het kongres voorgesteld:

Het kongres der S. D. A. P.,

overwegende, dat partijgenooten, die krachtens een ambt, hun door of vanwege de Partij opgedragen, door burgerlijke autoriteiten worden uitgenoodigd tot deelneming aan officiële plechtigheden of feestelijkheden, hunne houding te dien opzichte moeten laten bepalen door het strijddkarakter der Partij, als welker vertegenwoordigers zij optreden;

verwacht van hare vertegenwoordigers en andere vertrouwensmannen:

1e. dat zij zullen deelnemen aan al datgene, wat zonder schade aan de richtige vervulling

der plichten, die hun ambt hun oplegt, niet kan worden verzuimd;

2e. dat zij in twijfelachtige gevallen zich zullen laten leiden door de overweging, dat een partij, die den proletarischen klassenstrijd voert, in de vertegenwoordigers van de politieke macht der bourgeoisie, overal waar zij in die kwaliteit optreden, uit den aard der zaak slechts hare tegenstanders kan zien, waarvan zij de bestrijding aan hare vertegenwoordigers heeft opgedragen; en

3e. dat zij, met inachtneming der burgerlijke beleefdheid en met waardeering van de personen die tegenstanders zich zullen onthouden van elke deelneming aan plechtigheden of feestelijkheden vanwege burgerlijke autoriteiten, waartoe zij in hunne kwaliteit zijn uitgenoodigd, die niet vallen onder de sub 1 genoemde en door welker bijwoning de Partij in haar strijd- en klassebesef zou worden gekrenkt.

Begrooting van de S. D. A. P- over 1913-1914.

Inkomsten.	Vorige raming.	Ontvangsten 1912.	Raming 1913.	Uitgaven.	Vorige raming.	Uitgaven 1912.	Raming voor 1913.
a. Contributie afd. en verspreide leden	f 5800	f 7452.06 ⁵	f 8500	a. Salarissen	f 4300.—	f 5119.52	f 7000.—
b. Partijfonds	„ 3500	„ 3349.49 ⁵	„ 3500	b. Vergadering P. B. gewone	„ 400.—	„ 477.60	„ 500.—
c. Vrijwillige bijdragen.	„ 1000	„ 1175.78	„ 1100	c. „ „ P. B. buitengewoon en reiskosten	„ 400.—	„ 513.45	„ 600.—
d. Fonds propagandist Gelderland.	„ 300	„ 418.85	„ 400	d. Commissies	„ 50.—	„ 54.77 ⁵	„ 50.—
e. Rente	„ 100	„ 109.53	„ 100	e. Bureaukosten	„ 700.—	„ 1167.90	„ 1000.—
f. Kassaldo en diversen	„ 1650	„ 2381.64 ⁵	„ 2075	f. Telefoon	„ 90.—	„ 90.—	„ 90.—
g. Bijdragen dekking tekort actie Petitionnement.	„ 1000	„ 1239.74 ⁵	„ 800	g. Contributies, Subsidies	„ 450.—	„ 760.—	„ 820.—
h. Ongedekt, dus vermoedelijk tekort	„ 1800			h. Huur	„ 320.—	„ 320.—	„ 320.—
				i. Vuur, licht, schoonhouden	„ 200.—	„ 200.—	„ 200.—
				j. Meubilair, kantoorbehoefte, onderhoud.	„ 50.—	„ 70.40 ⁵	„ 50.—
				k. Drukwerk	„ 700.—	„ 1250.—	„ 1000.—
				l. Congres	„ 1000.—	„ 976.82	„ 1000.—
				m. Archief	„ 75.—	„ 91.21	„ 75.—
				n. Propaganda, subsidies aan afdeelingen.	„ 1000.—	„ 937.63 ⁵	„ 1000.—
				o. Nog af te dragen extra-contributie.	„ 857.77	„ 21.44 ⁵	„ 836.32 ⁵
				p. Masereeuw en Bouten.	„ 500.—	„ 500.—	„ 322.83
				q. Overige schulden	„ 2771.59	„ 2303.46	„ 1561.84 ⁵
				r. Gewone nieuwe uitgaven	„ 1200.—		
				s. Kiesrechtactie		„ 239.64	
				t. Voorschotten		„ 525.—	
				u. Onvoorziene diversen	„ 85.64	„ 508.25	„ 49.—
	f 15150	f 16127.11	f 16475		f 15150.—	f 16127.—	f 16475.—

DE S. D. A. P. EN DE VERKIEZINGEN.

Resoluties behorende bij punt 79.

a. Het Kongres der S.D.A.P., stelling nemende ten opzichte der Kamerverkiezingen van 1913;

overwegende, dat zoowel de maatschappelijke verschijnselen van onzen tijd als de wijze, waarop de bourgeoisie in alle moderne landen de staatsmacht gebruikt, steeds meer de juistheid van het soc. dem. program en de noodzakelijkheid van den strijd der arbeidersklasse ter verovering der staatsmacht bewijzen;

dat toch aanhoudende duurte der eerste levensbenoodigdheden, oorlog en steeds dreigend oorlogsgevaar als gevolg van het imperialisme, ondragelijke oprijving der militaire lasten, een steeds meer op de werkende klasse drukkend belastingstelsel, totaal onvoldoende, volksonderwijs en het uitblijven van hoog noodige sociale hervormingen tegenover de stijgende levenseischen der arbeidersklasse, de onhoudbaarheid van het kapitalisme en van het burgerlijke regeerstelsel in steeds ruimer kring doen gevoelen;

acht het noodig in het belang der arbeidersklasse en van allen, wien in het huidige maatschappelijke stelsel de kans op een voldoende mate van welstand en op vrije ontwikkeling hunner geestelijke vermogens wordt onthouden, dat uit deze verkiezingen de S.D.A.P. zeer versterkt in de Kamer terugkeere, om daar met te meer kracht haar strijd tegen kapitalisme en militarisme en haar arbeid aan de politieke ontvoogding der arbeiders en de totstandkoming van werkelijke sociale hervormingen te kunnen voortzetten.

Het Kongres verklaart, dat het eerste doel dezer verkiezingen moet zijn de verkrijging van het onvervalschte algemeen kiesrecht voor mannen en vrouwen, zonder verzwakking der Tweede en versterking der Eerste Kamer;

dat verder het vrijhandelstelsel en de positie der Openbare Volksschool tegen alle aanvallen moeten worden verdedigd en dat er naar gestreefd dient te worden, reeds op 1 Januari 1914, met uitbreiding van het door de Tweede Kamer bereids aangenomen begin van ouderdomspensioen en met intrekking van het ontwerp-Talma, een staatspensioen voor de ouden, die het noodig hebben, in te voeren.

Het Kongres acht overigens, met handhaving van ons strijdprogram en onder voortzetting met name van de aktie voor den wettelijken tienuredag, geen enkele regeering en Kamer bevoegd, nu eenmaal met de aanhangige grondwetsherziening het Kiesrechtvraagstuk aan de orde is gesteld, vóór de oplossing daarvan belangrijke wetten te behandelen.

In overeenstemming hiermede besluit het Kongres, bij de herstemmingen aan geene burgerlijke kandidaten steun te verleenen, dan die:

1e. als eisch van urgentie invoering bij de Grondwet van het algemeen kiesrecht voor mannen en opheffing van de grondwettelijke uitsluiting der vrouw van het kiesrecht aanvaarden, onder bepaling, dat ook bij de Kieswet geene vrouw op grond van minderen maatschappelijken welstand mag worden uitgesloten;

2o. zich tegen elke versterking van de positie der Eerste Kamer door regresrecht

of op andere wijze, zullen verzetten; en
3o. zich homogeen verklaren met bovengestelden eisch in zake staatspensioen.

Aan het P.B. wordt opgedragen, dit besluit uit te voeren op zoodanige wijze als het in het belang der arbeidersklasse en der Partij noodig zal achten. Het wordt gemachtigd, den steun der Partij aan bepaalde kandidaten, die aan bovengestelde voorwaarden voldoen, eventueel afhankelijk te stellen van de toezegging van steun, door hunne partijen te verleenen aan bepaalde in herstemming zijnde kandidaten onzer partij, overal waar het dit noodig acht ter verkrijging van een einduitslag, die het meest aan het streven onzer partij beantwoordt.

Het Kongres doet een beroep op de arbeidersklasse en op alle tegenstanders van het kapitalisme, op alle werkelijke voorstanders van algemeen kiesrecht, staatspensioen en andere sociale hervormingen en op alle tegenstanders van militarisme en belastingen op de eerste levensbehoeften, om in dezen verkiezingsstrijd hunne krachten samen te trekken door zich als één man te scharen rondom de S. D. A. P.

b. Het Kongres der S.D.A.P., stelling nemende ten opzichte der Prov. Statenverkiezingen van 1913;

overwegende, dat de aanstaande verkiezingen voor de Provinciale Staten van groot politiek belang zijn, omdat deze in de eerste vier jaren belast zullen zijn:

1o. met de keuze van een derde der leden van de Eerste Kamer, die de grondwetsvoorstellen, na eventueele aanneming door de Tweede Kamer, te behandelen krijgt en deze met gewone meerderheid van stemmen kan aannemen of verwerpen;

2o. bij aanneming der voorstellen, waarop ontbinding der Kamers moet volgen, met de keuze van een nieuwe Eerste Kamer, die deze grondwetsvoorstellen nogmaals met tweederden der stemmen moet goedkeuren, zoodat één derde deel der nieuwe Eerste Kamer het recht heeft, de grondwetsherziening en daarmede de invoering van het algemeen kiesrecht alsnog te doen mislukken;

doet een ernstig beroep op de partijgenooten en op alle voorstanders van onvervalscht algemeen kiesrecht voor mannen en vrouwen, om de verkiezing van de kandidaten der S. D. A. P. met alle kracht te bevorderen en bij de herstemmingen alleen hen te stemmen, van wie het vaststaat, dat zij slechts zulke personen naar de Eerste Kamer zullen afvaardigen, die daar zullen stemmen voor de invoering van algemeen kiesrecht voor mannen bij de grondwet, tegen het behoud van de grondwettelijke uitsluiting der vrouw van het kiesrecht, onder bepaling dat ook bij de Kieswet geene vrouw wegens minder maatschappelijken welstand mag worden uitgesloten en tegen elke versterking van de positie der Eerste Kamer door regresrecht of anderszins.

Wijziging Statuten en Huishoudelijk Reglement der Partij.

Het P.B. stelt voor de volgende artikelen der Statuten en van het Huishoudelijk Reglement te wijzigen.

Statuten.

Hoofdstuk IV: Van de Indeeeling.

Art. 4. Al. 1 en 2 onveranderd.

De leden der Partij vormen afdeelingen, die in elke gemeente, of in een deel eener gemeente, of in een combinatie van twee of meer aangrenzende gemeenten kunnen gevestigd zijn.

Als geografische grondslag der verdere organisatie wordt aangenomen de verdeeling van Nederland in kiesdistricten voor de Tweede Kamer.

Al. 3.

Onder goedkeuring van het Partijbestuur kunnen afdeelingen, gelegen in eene gemeente of een deel eener gemeente, dat een kiesdistrict omvat, zich op geografischen grondslag splitsen in twee of meer afdeelingen.

Al. 4.

In de gemeenten, die meer dan een kiesdistrict omvatten, vormen de afdeelingen eene Stedelijke Federatie.

A m e n d e m e n t.

Afd. Utrecht stelt voor toe te voegen:

„Het P.B. kan hierop uitzonderingen toestaan.”.

Al. 5.

In de kiesdistricten, die uit meerdere gemeenten bestaan, vormen de in het district gelegen afdeelingen eene Districtsfederatie.

Al. 6.

De afdeelingen van twee of meer districten kunnen met elkander eene Gewestelijke Federatie vormen.

Al. 7.

Niemand kan lid zijn van meer dan één afdeeling.

V. Van de Afdeelingen en Leden.

Art. 5.

Al. 1 onveranderd.

De afdeelingen laten ieder toe tot het lidmaatschap, die den wensch tot toetreding aan haar kenbaar maakt, 18 jaar oud is en niet door een andere afdeeling van het lidmaatschap vervallen is verklaard.

A m e n d e m e n t.

Afd. Deventer stelt voor in te voegen:

a. het woord „minstens” voor „18 jaar” en b. de woorden: „of het Congres” achter het woord: „afdeeling”.

Al. 2.

De afdeelingen hebben de bevoegdheid volgens de voorschriften daaromtrent gegeven bij het Huishoudelijk Reglement der Partij eene ballotage in te stellen.

Al. 3.

De afdeelingen kunnen leden, wier gedrag de Partij benadeelt, royeeren. Het royement heeft plaats volgens de voorschriften daaromtrent in het Huishoudelijk Reglement der Partij opgenomen.

Al. 4 onveranderd.

Wie door eene afdeeling geroyeerd is, heeft beroep op het Partijbestuur, welks uitspraak beslissend is.

Al. 5.

Door het bestuur eener afdeeling kunnen met inachtneming van de daarop betrekking hebbende voorschriften van het Huishoudelijk Reglement der Partij, leden, die niet aan hunne financieele verplichtingen voldoen, van de ledenlijst worden afgevoerd.

Art. 6, 7 en 8 onveranderd.

VI. Van de Gewestelijke-, Stedelijke-, en Districts Federaties.

Art. 9.

Al. 1.

Eene Gewestelijke Federatie wordt gevormd onder goedkeuring van en in overleg met het Partijbestuur. Het Partijbestuur kan eene afdeeling verplichten van eene Gewestelijke Federatie deel uit te maken.

Al. 2.

De Gewestelijke Federatie heeft de leiding van de gemeenschappelijke propaganda en van de organisatie in het Gewest. Tot haar taak kan behooren met inachtneming van het bepaalde bij art. 20 (**Art. 26**) der statuten, het uitgeven van een of meer partijbladen.

Al. 3.

De Gewestelijke Vergadering wordt gevormd door de gedelegeerden der Afdeelingen. Deze kiezen het bestuur.

A m e n d e m e n t.

Afd. Haarlem stelt voor toe te voegen aan het slot:

„Het stemmenaantal, dat elke afdeeling op de gewestelijke vergadering uitbrengt, wordt geregeld naar verhouding van het aantal leden der afdeeling.”

Art. 10. (nieuw).

Al. 1.

In de Stedelijke Federaties worden de afdeelingen vertegenwoordigd door hare besturen.

Al. 2.

De Federatievergadering wordt gevormd door de besturen der afdeelingen en het door haar gekozen bestuur.

A m e n d e m e n t.

Afd. Rotterdam III stelt voor deze alinea te lezen als volgt:

„Het federatiebestuur wordt gevormd door de besturen der afdeelingen en het dagelijksch bestuur.”

Al. 3.

De algemeene ledenvergadering wordt gevormd door de leden der afdeelingen.

A m e n d e m e n t.

Afd. Rotterdam III stelt voor deze alinea te vervangen door:

„De federatievergadering wordt gevormd door de leden der afdeelingen.”

Handwritten notes:
Afd. Rotterdam III
stelt voor deze alinea te
vervangen door:
„De federatievergadering
wordt gevormd door
de leden der afdeelingen.”

Al. 4.

De Stedelijke Federatie heeft de leiding van de algemeene plaatselijke propaganda; zij kan maatregelen nemen van administratieven en organisatorischen aard, die de afdeelingen gezamenlijk betreffen. Haar taak wordt in het Huishoudelijk Reglement der Partij nader omschreven.

Art. 11. (nieuw).

Al. 1.

In de Districtsfederaties worden de afdeelingen vertegenwoordigd door hare besturen of door gedelegeerden der afdeelingen.

Al. 2.

Met het bestuur der Federatie vormen zij de Federatievergadering.

Al. 3.

De Districtsfederatie heeft tot taak de voorbereiding, de organisatie en de leiding der verkiezingen voor de Tweede Kamer.

Al. 4.

De leiding van de verkiezingen voor de Provinciale Staten berust bij de Districtsfederatiebesturen, die daarvoor in overleg met het Partijbestuur zijn aangewezen.

Al. 5.

Het bestuur der Districtsfederatie staat het Gewestelijk Bestuur bij in het vervullen van zijn taak. Het is in het bijzonder belast met de propaganda in die plaatsen van het district, waar geen afdeeling der Partij gevestigd is.

Art. 12. (nieuw).

De in eene gemeente gelegen afdeelingen, die geen Stedelijke Federatie vormen, kunnen zich tijdelijk verbinden tot eene Gemeentelijke Federatie voor het voorbereiden en voeren van de actie bij Gemeenteraadsverkiezingen; zij handelen op de wijze als voorgeschreven voor de Districtsfederaties ten opzichte van de Kamerverkiezingen.

A m e n d e m e n t e n .

Afd. H a a r l e m stelt voor te lezen:

„De in een gemeente gelegen afdeelingen, die geen stedelijke federatie vormen, moeten zich verbinden tot een gemeentelijke federatie.

Afd. G r o u w stelt voor te lezen:

„De in een gemeente gelegen afdeelingen, die geen stedelijke federatie vormen, kunnen zich verbinden tot een gemeentelijke federatie voor de behartiging der gemeentelijke belangen.”

VII. Van het Congres, het Partijbestuur, het Dagelijksch Bestuur en den Partij-raad.

Art. 10 (**Art. 13**) onveranderd.

Art. 11 (**Art. 14**).

Al. 1.

De Partij wordt bestuurd en vertegenwoordigd door het Partijbestuur. In rechten heeft die vertegenwoordiging plaats door een lid-gemachtigde.

Al. 2.

Het Partijbestuur bestaat uit 11 leden, waarvan 5 in Amsterdam, en 6 buiten Amsterdam moeten wonen. De in Amsterdam wonende leden vormen het Dagelijksch Bestuur.

A m e n d e m e n t.

Afd. Amersfoort stelt voor deze alinea te lezen als volgt:

Het P. B. bestaat uit 13 leden, waarvan 5 in Amsterdam en 8 buiten Amsterdam moeten wonen.

Al. 3.

De leden van het P. B. worden gekozen door het Congres uit eene lijst van door de afdeelingen gestelde kandidaten.

Al. 4.

Worden niet meer kandidaten opgegeven dan er plaatsen te vervullen zijn, dan worden de gestelde kandidaten gekozen verklaard.

Al. 5.

Niet meer dan 4 leden kunnen het lidmaatschap van het P. B. vereenigen met dat der Kamerfractie. De voorzitter van het P.B. wordt door het Congres uit de leden van het D. B. gekozen.

A m e n d e m e n t e n.

Afd. Amersfoort stelt voor deze alinea te lezen:

Niet meer....der Kamerfractie, terwijl niet meer dan 2 leden der Kamerfractie lid kunnen zijn van het D. B.

Afd. Watergraafsmeer en Alkmaar stellen voor uit deze alinea te laten vervallen: „Niet meer dan 4 leden kunnen het lidmaatschap van het P. B. vereenigen met dat der Kamerfractie”.

Opm. bij aanneming hiervan vervalt ook alinea 8 van art. 15).

Al. 6.

De voorzitter kan bezoldigd worden.

A m e n d e m e n t.

Afd. Amsterdam V stelt voor: deze alinea te schrappen.

Art. 14*.

Al. 1.

Het P.B. wordt bijgestaan door twee bezoldigde secretarissen, waarvan de een, die den titel voert van secretaris-administrateur, tevens de geldzaken beheert. De secretarissen worden op voordracht van het P.B. voor onbepaalde tijd benoemd door het Congres, tenzij dit de benoeming overdraagt aan het P. B.

A m e n d e m e n t.

Afd. Amsterdam V:

Deze alinea te lezen:

Het P. B. wordt bijgestaan door minstens twee, enz.

Al. 2.

De secretarissen zijn verkiesbaar tot leden van het P. B.

A m e n d e m e n t.

Afd. Amsterdam V stelt voor alinea 2 aldus te lezen:

„De secretarissen zijn niet verkiesbaar tot leden van het P. B.”

Art. 15.

Al. 1.

Vier weken voor het Congres worden de afdeelingen uitgenoodigd aanbevelingen van kandidaten voor het Partijbestuur in te zenden.

A m e n d e m e n t e n .

Afd. Den Haag IIIa stelt voor deze alinea te lezen als:

„Zes weken vóór het Congres worden de afdeelingen uitgenoodigd aanbevelingen van kandidaten voor het Partijbestuur in te zenden.

Deze aanbevelingen behooren vier weken vóór het Congres door de afdeelingen te worden ingezonden.”

Afd. Amsterdam V stelt voor deze alinea in plaats van „aanbevelingen” te lezen: „een voordracht”.

Al. 2.

Eene stemming wordt alleen gehouden over hen, die verklaard hebben eene candidatuur te aanvaarden.

Al. 3.

Drie weken voor het Congres wordt de kandidatenlijst aan de afdeelingen toegezonden.

Al. 4.

Nadat de uitslag der verkiezing ter kennis van de afgevaardigden is gebracht, worden uit door de afgevaardigden te stellen kandidaten vier plaatsvervangende leden van het Partijbestuur gekozen, waarvan twee voor het Dagelijksch Bestuur, die te Amsterdam woonachtig moeten zijn, en twee voor het overige deel van het Partijbestuur, die niet in Amsterdam woonachtig mogen zijn.

Al. 5.

Zij treden in functie, zoodra eene vacature ontstaat in het deel van het Partijbestuur, waarvoor zij als plaatsvervangers zijn gekozen; het eerst treedt hij op, die bij eerste stemming werd gekozen, of zoo beiden bij eerste stemming gekozen zijn, hij, die de meeste stemmen op zich vereenigde, daarna de bij herstemming gekozene(n) in volgorde van het aantal op hen uitgebrachte stemmen.

Al. 6.

Zijn de plaatsvervangende leden zonder stemming gekozen of is op beiden hetzelfde aantal stemmen uitgebracht, dan treedt het eerst de oudste in jaren op.

Al. 7.

Ontstaat eene vacature voor voorzitter, dan wordt door het Partijbestuur, nadat het plaatsvervangend lid zitting heeft genomen, uit de leden van het Dagelijksch Bestuur een voorzitter gekozen.

Al. 8.

Wordt een lid van het Partijbestuur tot lid der Staten-Generaal gekozen, dan blijft hij tot het volgende congres in functie.

Art. 16.

Het Dagelijksch Bestuur der Partij is belast met de dagelijkse leiding der Partij. Verder met de voorbereiding van de door het Partijbestuur te behandelen zaken, en de uitvoering van de besluiten van het Partijbestuur; de regeling der propaganda en de behandeling van de organisatorische aangelegenheden naar de algemeene besluiten door het Partijbestuur genomen.

Art. 17.

Al. 1.

Er bestaat een Partijraad, die door het Partijbestuur wordt bijeengeroepen om te dienen van advies.

Al. 2.

De Partijraad wordt gevormd door:
de leden van het Partijbestuur;
twee vertegenwoordigers van de Kamerfractie
door deze uit haar midden aangewezen;
een vertegenwoordiger van de redactie van
het dagblad „Het Volk”, eventueel van andere
dagbladen, die door de Partij worden uitge-
geven;
een vertegenwoordiger van elk der Geweste-
lijke- en Stedelijke Federaties;
voor zoover zij niet door de Federaties afge-
vaardigd worden, de officieel aangestelde pro-
pagandisten;
een vertegenwoordiger van den Bond van
Soc.-Dem. Vrouwen Propagandaclubs.

Amendementen.

Afd. Zaandam stelt voor hieraan toe te voegen:
„deze vertegenwoordigers hebben in dien Partij-
raad invloed in verhouding van het aantal leden,
dat ze vertegenwoordigen.”

Afd. Watergraafsmeer stelt voor: in plaats
van „een vertegenwoordiger van de redactie van
het dagblad „Het Volk”” te lezen: „de verant-
woordelijke redacteuren enz.”

Al. 4.

De Partijraad wordt in den regel tweemaal
per jaar bijeengeroepen in September en in
Februari, doch in elk geval een maal per jaar
in September en voorts zoo dikwijls het Partij-
bestuur dit noodig oordeelt.

Al. 5.

De Partijraad kan besluiten nemen van orga-
nisorischen aard, in zaken, die hem door het
Congres ter beslissing zijn overgelaten.

Al. 6.

Op zijn jaarlijksche vergadering in September
kan de Partijraad besluiten aangelegenheden
de schriftelijke of mondelinge propaganda, de
provinciale pers, of de organisatie der Partij
betreffende, aan de orde te stellen op de Ge-
westelijke vergaderingen.

Art. 12 (Art. 18). Al. 1 (a tot d) onveranderd.

Al. 2.

Voorts worden op het gewone congres behan-
deld de voorstellen der afdeelingen en die van
het Partijbestuur.

Amendement.

Afd. Deventer stelt voor aan dit artikel toe
te voegen;
„Het Congres is tevens bevoegd leden, wier
optreden de Partij benadeelt te royeeren, op voor-
stel van het P. B. of van minstens 10 afdeelingen.”

Art. 13 (Art. 19). Uitgenoodigd worden om
het gewone congres bij te wonen:

- a. De partijgenooten, leden der Kamer-
fractie;
- b. de verantwoordelijke redacteuren van het
hoofdorgaan;
- c. één afgevaardigde van de vereeniging van
Soc.-Dem. Gemeenteraadsleden;
- d. twee vertegenwoordigers van den Bond
van Soc.-Dem. Vrouwenpropagandaclubs;
- e. de leden der Partij, wier aanwezigheid
door het Partijbestuur wenschelijk wordt ge-
acht.

Amendementen.

Partijbestuur stelt voor de toevoeging van
een nieuwe alinea:

VERBETERING.

Men wordt verzocht de volgende
wijzigingen aan te brengen:

Op bladz. 28, vóór de woorden
„Al. 4”, dus achter het amen-
dement van Watergraafsmeer,
voege men in wat op bladz. 29
en 30 staat, vanaf Laren-Blaricum
bladz. 29 tot en met het 1e amen-
dement Amsterdam IX blad. 30;
het daarna volgend amendement
Watergraafsmeer vervalt.

„Aan de afgevaardigden mag door de afdeelingen geen bindend mandaat worden verstrekt.

Afd. Haarlem en Utrecht stellen voor te laten vervallen:

„d. Twee vertegenwoordigers van den B. v. S. D. Vr. Prop. Clubs.”

Afd. Amsterdam V stelt voor dit aan te vullen als volgt:

1e. Een afgevaardigde der Soc.-Dem. Studieclub,
2e. De commissie voor geschillen tusschen de redactie van „Het Volk” en partijgenooten-inzenders.

3e. Een afgevaardigde van het Comtié ter Bevordering der Jeugdorganisatie.

Afd. Amsterdam VI. Aan dit artikel toevoegen:

„f. een of meer afgevaardigden der stedelijke, distrikts- of gewestelijke federaties.”

Afd. Laren-Blaricum stelt voor deze alinea aldus te lezen:

„De Partijraad wordt gevormd door:

de leden van het Partijbestuur;

twee vertegenwoordigers van de Kamerfractie door deze uit haar midden aangewezen;

een vertegenwoordiger van de redactie van het dagblad „Het Volk”, eventueel van andere dagbladen, die door de Partij worden uitgegeven;

een vertegenwoordiger van elk der Gewestelijke en Stedelijke Federaties;

voor zoover zij niet door de Federatie afgevaardigd worden, de officieel aangestelde propagandisten; drie vertegenwoordigers van den Bond van Soc.-Dem. Vrouwen-Propagandaclubs;

een vertegenwoordiger van het Centraal Comité ter bevordering der „Jeugdorganisatie in Nederland.”

Afd. Amsterdam V en Watergraafsmeer in plaats van: „een vertegenwoordigster van den B. v. S. D. Vr. Clubs” te lezen:

„Twee vertegenwoordigsters enz.”

Afd. Amsterdam V. Toe te voegen:

„De secretarissen van het P. B.”

Afd. Amsterdam V stelt voor in plaats van: „een vertegenwoordiger van elk der gewestelijke en stedelijke federaties” te lezen:

„Een vertegenwoordiger op elke 1000 leden tot een maximum van 5 van elk der gewestelijke en stedelijke federaties.”

Afd. Utrecht stelt voor toe te voegen:

„een vertegenwoordiger van de afdeelingen in gemeenten, die meer dan een kiesdistrict omvatten, doch waar, in overleg met het P. B., slechts één afdeeling bestaat.”

Afd. Utrecht stelt voor te schrappen:

„een vertegenwoordiger van den Bond van Soc.-Dem. Vrouwen-Propagandaclubs.”

Afd. Groningen en Dokkum stellen voor aan deze alinea toe te voegen:

„en de redacteuren van partijweekbladen.”

Afd. Watergraafsmeer stelt voor in plaats van 2 vertegenwoordigers der Kamerfractie 5.

Afd. Haarlem stelt voor aan deze alinea toe te voegen:

„een vertegenwoordiger van de Vereeniging van Soc.-Dem. Gemeenteraadsleden.”

Afd. Haarlem stelt voor te laten vervallen de beide laatste leden van deze alinea, dus vanaf de woorden: „Voor zoover” tot en met... clubs.”

Afd. Amsterdam VI stelt voor toe te voegen:
„2 vertegenwoordigers van de Vereniging van Soc.-Dem. Gemeenteraadsleden.“

Afd. Amsterdam VI stelt voor toe te voegen:
„deze verschillende vertegenwoordigers worden aangewezen door de lichamen, welke zij vertegenwoordigen.“

Afd. Amsterdam IX stelt voor toe te voegen:
„de Redactie van een eventueel op te richten tijdschrift.

„de leden der partij, wier aanwezigheid door het P. B. wenschelijk wordt geacht.

„Deze leden hebben adviseerende stem.“

Afd. Watergraafsmeer stelt voor in plaats van „een vertegenwoordiger van de redactie van het dagblad „Het Volk” enz.” te lezen: „de verantwoordelijke redacteuren van het dagblad „Het Volk” enz.”

Al. 3.

In geval politieke beslissingen van gewicht genomen moeten worden, noodigt het Partijbestuur de Kamerfractie in haar geheel uit.

A m e n d e m e n t e n .

Art. 17 alinea 3.

Afd. Amersfoort stelt voor deze alinea aan te vullen met:

„... in haar geheel uit, welker leden — voorzover zij niet behooren tot het P.B. of de in al. 2 genoemde vertegenwoordigers — slechts adviseerende stem hebben.“

Afd. Hilversum stelt voor aan deze alinea toe te voegen:

„De aldus uitgenoodigde Kamerleden, die niet krachtens al. 2 leden van den Partijraad zijn, hebben slechts een adviseerenden stem.“

Afd. Amsterdam VI achter het woord „Kamerfractie” in te voegen:

„en redactie van het partijdagblad of — bladen.”

Art. 14 (Art. 20).

Al. 1.

Het congres kan besluiten aangenomen voorstellen aan een referendum te onderwerpen. Aan het referendum onderworpen voorstellen worden van kracht, zoodra zij door het referendum zijn goedgekeurd.

A m e n d e m e n t e n .

Partijbestuur stelt voor deze alinea te vervangen door deze redactie:

„Besluiten, die op het Congres zijn genomen worden aan een referendum onderworpen, indien $\frac{1}{4}$ der stemmen, die door de afgevaardigden kunnen worden uitgebracht, zich daarvoor verklaart”.

Afd. Amsterdam IX stelt voor deze alinea van dit artikel te lezen als volgt:

„Aangenomen voorstellen moeten aan een referendum worden onderworpen, indien zulks op het Congres door minstens 20 afdelingen wordt gewenscht“.

Afd. Arnhem stelt voor:

„Alle op het Congres aangenomen voorstellen worden aan een referendum onderworpen, indien een 15-tal vertegenwoordigde afdelingen zulks wenscht.“

Afd. Deventer stelt voor dit artikel te lezen als volgt:

„Op het Congres aangenomen voorstellen worden aan een referendum onderworpen, wanneer een tiende gedeelte van het aantal vertegenwoordigde

afdeelingen dit verlangt. Aan het referendum onderworpen voorstellen... enz."

Al. 2.

Benoemingen worden niet aan het referendum onderworpen.

Art. 15 (Art. 21) onveranderd.

Art. 16 (Art. 22).

Al. 1.

Het Dagelijksch Bestuur is bevoegd de Partijsecretarissen in hunne functie te schorsen, met dien verstande echter, dat de geschorste in het genot van zijn salaris blijft. De eerstvolgende vergadering van het Partijbestuur bevestigt deze schorsing of heft haar op. Van de door het Partijbestuur bevestigde schorsing kan de betrokken Partijsecretaris zich beroepen op het congres, welks uitspraak beslissend is.

Al. 2.

Indien de uitspraak van het congres niet overeenkomt met het besluit van het Partijbestuur, dan heeft de geschorste recht op salaris tot op den datum van het congres.

VIII. Van de geldmiddelen

Artt. 17 en 18 (Artt. 23 en 24) onveranderd.

IX. Van de Partijbladen.

Art. 19 (25). De Partij geeft een dagblad uit, genaamd „Het Volk", Dagblad voor de Arbeiderspartij, dat haar hoofdorgaan is en alle door het Partijbestuur en verschillende commissies, die krachtens de statuten of een Congres-besluit werkzaam zijn, ingezonden mededeelingen bevat.

Het Congres benoemt telkens voor één jaar den persoon of de personen die door de Partij met de leiding van het blad wordt of worden belast, en die daarvoor aan de Partij verantwoordelijk is of zijn.

Het beheer van het blad wordt gevoerd door het Partijbestuur, dat deze taak geheel of gedeeltelijk aan eene door te benoemen commissie kan overdragen, met dien verstande echter, dat het Partijbestuur verantwoordelijk blijft.

A m e n d e m e n t e n .

Afd. Haarlem stelt voor toe te voegen een nieuwe 2de alinea:

„Eveneens geeft de Partij uit een weekblad genaamd „De Proletarische Vrouw", dat belast is met de propaganda onder de vrouwen."

Afd. Haarlem stelt voor in alinea 3 en 4 de woorden:

„Het blad" te veranderen in „deze bladen."

Art. 20 (26) onveranderd.

X. Slotbepalingen.

Art. 21 (27).

Al. 1 onveranderd.

Al. 2.

De Afdeelingen, Gewestelijke-, Stedelijke- en Districts-Federaties stellen Huishoudelijke Reglementen vast, die de goedkeuring behoeven van het Partijbestuur om van kracht te zijn.

A m e n d e m e n t .

Afd. Grouw stelt voor dit artikel te beginnen als volgt:

„De afdeelingen, gewestelijke, stedelijke, districts, en gemeentelijke federaties stellen enz."

Regent?

De Partijsecretaris

24. 4. 26

1926

Art. 22 (**Art. 28**) onveranderd.

Art. 23 (**Art. 29**). De vereeniging S. D. A. P. is opgericht voor den tijd van 29 jaren en 11 maanden te rekenen van 1 Mei 1914.

Artt. 24 en 25 (**Artt. 30 en 31**) onveranderd.

• •
•

Het Congres besluit op de gewijzigde Statuten de Koninklijke Goedkeuring aan te vragen.

Huishoudelijk Reglement.

I. Van de afdeelingen en haar leden.

In **Art. 1** vervalt: „of heeft een kiesvereening besloten zich als afdeeling te doen inschrijven”.

Art. 2. In al. 1 vervallen de woorden „of aansluiting”.

Art. 3.

Al. 1.

Indien door het huishoudelijk reglement eener afdeeling ballotage wordt voorgeschreven, worden daarbij de volgende bepalingen in acht genomen.

Al. 2.

Op iedere huishoudelijke vergadering wordt meegedeeld wie zich als lid hebben aangemeld.

Al. 3.

Mocht een der aanwezige leden bezwaar hebben tegen toelating van een dergenen, die zich hebben aangemeld, dan beslist de vergadering of er ballotage zal plaats hebben. Wordt hier toe besloten, dan heeft deze in de volgende huishoudelijke vergadering plaats.

Al. 4.

Op den oproep voor deze vergadering wordt vermeld, dat er ballotage zal plaats hebben, terwijl dengene over wien ballotage zal plaats hebben, daarvan bericht is gezonden.

Art. 4.

Al. 1.

Het huishoudelijk reglement eener afdeeling bevat de volgende bepalingen omtrent het royement der leden en het afvoeren van de ledenlijst.

Al. 2.

Een voorstel tot royement moet op de agenda aangekondigd staan. Het betreffende lid moet door het bestuur van dit voorstel en van den datum der behandeling tijdig schriftelijk in kennis worden gesteld.

Al. 3.

De huishoudelijke vergadering kan bij ieder voorstel tot royement besluiten eene commissie van onderzoek in te stellen. Zij moet daartoe overgaan, indien dit door het tot royement voorgedragen lid wordt verlangd.

Al. 4.

Leden, die meer dan twee maanden contributieschuld hebben, worden door het bestuur schriftelijk tot betaling aangemaand. Heeft het betreffende lid een maand na het ontvangen der aanmaning zijne schuld niet betaald, dan kan het door het bestuur van de ledenlijst worden afgevoerd. Hiervan wordt den betrok-

kene schriftelijk kennis gegeven. Aan de eerstvolgende huishoudelijke vergadering wordt door het bestuur mededeeling gedaan welke leden het van de lijst heeft afgevoerd.

A m e n d e m e n t.

Afd. K o o g - Z a a n d i j k stelt voor deze alinea te lezen als volgt:

„Een lid kan door het bestuur wegens contributieschuld worden afgevoerd van de ledenlijst, mits het betrokken lid een maand te voren schriftelijk tot betalen is aangemaand. Hiervan wordt de betrokkene enz.”

Al. 5.

De huishoudelijke vergadering heeft het recht het besluit van het bestuur te vernietigen.

Art. 3 (**Art. 5**) onveranderd.

Art. 4 (**Art. 6**).

Al. 1.

De afdeulingssecretarissen voeren de correspondentie met het Partijbestuur. Zij zenden in de maand October van elk jaar aan het Partijbestuur een verslag over den toestand en de werkzaamheden hunner afdeeling en doen aan het begin van ieder kalenderkwartaal op een daartoe door het Partijbestuur te verstrekken formulier opgave van het verloop van het ledental.

Al. 2.

De afdeulingsbesturen zijn gehouden het Partijbestuur alle gevraagde mededeelingen, de afdeeling betreffende, te doen.

Art. 5 (**Art. 7**) onveranderd.

II. Van de verspreide leden

Artt. 6 en 7 (**Artt. 8 en 9**) onveranderd.

III. Van de Gewestelijke Federaties.

Art. 10.

Al. 1.

Het bestuur eener Gewestelijke Federatie bestaat uit minstens drie leden, waaronder voorzitter, secretaris en penningmeester, gekozen door de Gewestelijke Vergadering bij voorkeur uit de leden van een der afdeelingen in het Gewest, en verder uit twee of meer leden, gekozen door de Gewestelijke Vergadering, uit de andere afdeelingen in het Gewest.

Al. 2.

Het bestuur roept minstens eenmaal 's jaars en wel in October eene Gewestelijke Vergadering bijeen.

Al. 3.

In deze vergadering wordt door secretaris en penningmeester, namens het bestuur, een verslag uitgebracht, waarin een overzicht gegeven wordt van den toestand en de werkzaamheden van de Federatie in het afgelopen jaar.

Al. 4.

Op deze vergadering worden behandeld:

a. de voorstellen en onderwerpen van bespreking door den Partijraad op de agenda der Gewestelijke Federaties gebracht.

b. de voorstellen van het Gewestelijk Bestuur en van de afdeelingen, betrekking hebbende op de propaganda, de organisatie en de admi-

nistratie van de afdeelingen, de Districtsfederaties en de Gewestelijke Federatie.

Al. 5.

In de Gewestelijke Vergadering wordt telkens voor een jaar de vertegenwoordiger en een plaatsvervangend vertegenwoordiger van het Gewest in den Partijraad benoemd.

Al. 6.

Tot het bijwonen van de Gewestelijke Vergadering wordt het Partijbestuur uitgenoodigd zich te doen vertegenwoordigen.

Al. 7.

Indien in het Gewest een officieel aangesteld propagandist werkzaam is, maakt hij van rechtswege deel uit der Gewestelijke Vergadering.

Al. 8.

De inkomsten der Gewestelijke Federatie bestaan uit: eene contributie-afdracht der afdeelingen, vast te stellen door de Gewestelijke Vergadering, vrijwillige bijdragen, baten van door de Gewestelijke Federatie uitgegeven bladen.

IV. Van de Districtsfederaties.

Art. 11.

Al. 1.

Het bestuur eener Districtsfederatie bestaat uit minstens drie leden, waaronder voorzitter, secretaris en penningmeester door de Federatievergadering gekozen uit de leden van een der afdeelingen. Telt het bestuur meer dan drie leden, dan vormen voorzitter, secretaris en penningmeester het dagelijksch bestuur. De overige leden worden gekozen uit de leden der afdeelingen buiten de plaats waar het dagelijksch bestuur is gevestigd.

A m e n d e m e n t.

Afd. K o o g - Z a a n d i j k stelt voor deze alinea te lezen als volgt:

„Het bestuur eener districtsfederatie bestaat uit minstens 3 leden, waaronder voorzitter, secretaris en penningmeester, door de federatievergadering gekozen bij voorkeur uit de leden van een der afdeelingen. Telt het bestuur meer dan 3 leden, dan vormen voorzitter, secretaris en penningmeester het dagelijksch bestuur. De overige leden worden bij voorkeur gekozen uit de leden der andere afdeelingen.”

Al. 2.

Het bestuur der Districtsfederatie voert het beheer over de verkiezingskas voor de Tweede Kamer- en Statenverkiezingen bestemd, en organiseert de actie voor het verzamelen der vrijwillige bijdragen.

Art. 12.

Al. 1.

Het bestuur der Districtsfederatie stelt de afdeelingen in zijn district in de gelegenheid kandidaten op te geven ter voorziening in een vacature voor de Tweede Kamer of voor de Provinciale Staten; in het laatste geval richt het zich tot de afdeelingen, die in het Statendistrict gelegen zijn.

Al. 2.

Het districtsbestuur vraagt den door de afdeelingen opgegeven kandidaten, of zij een

candidatuur aanvaardden. Het zendt de alphabetisch opgemaakte groslijst van de candidaten, die zich beschikbaar stelden, aan de afdeelingen toe.

Al. 3.

Op de huishoudelijke vergaderingen der afdeelingen wordt over de groslijst gestemd. Leden, die de vergadering niet bezoeken, kunnen schriftelijk voor of op de vergadering hun stem uitbrengen.

Al. 4.

De afdeelingsbesturen doen van den uitslag in een door voorzitter en secretaris geteekend schrijven mededeeling aan het Districtsbestuur voor den door deze bepaalden datum.

Al. 5.

Het aantal stemmen, dat ieder der candidaten op zich vereenigt, wordt opgeteld. Heeft bij eerste stemming geen der candidaten of bij meer vacatures minder candidaten dan er vacatures zijn te vervullen, de volstreckte meerderheid behaald, dan wordt eene herstemming uitgeschreven tusschen de candidaten, die de meeste stemmen op zich vereenigden. Het aantal der in herstemming komende candidaten bedraagt ten hoogste tweemaal het aantal vacatures, waarvoor geen volstreckte meerderheid werd verkregen.

Al. 6.

Bij de herstemming beslist de gewone meerderheid der stemmen.

Al. 7.

Voor elke verkiezingsactie roept het districtsbestuur eene Federatievergadering bijeen.

V. Van de Stedelijke Federaties.

Art. 13.

Al. 1.

Het bestuur der Stedelijke Federatie bestaat uit een voorzitter, een secretaris en een penningmeester, die het dagelijksch bestuur vormen, gekozen uit de leden der afdeelingen en verder uit twee of meer leden door de Federatievergadering uit haar midden gekozen.

A m e n d e m e n t e n .

Afd. Den Haag IIIa stelt voor aan deze alinea toe te voegen:

„en verder uit twee of meer leden, deel uitmakende van een afdeelingsbestuur.

Bij huishoudelijk reglement der Federatie wordt bepaald op welke wijze deze leden worden gekozen.“

Afd. Rotterdam III stelt voor deze alinea te vervangen door:

„Het Dagelijksch Bestuur der Stedelijke Federatie bestaat uit een voorzitter, een secretaris en een penningmeester en verder uit 2 of meer leden, door de Federatievergadering uit de leden der afdeelingen gekozen.“

Al. 2.

De algemeene ledenvergadering wordt geleid door het Federatiebestuur.

Al. 3.

Tot de taak eener Stedelijke Federatie behoort:

- a. het voeren van de algemeene propaganda;
- b. het verleenen van hulp aan de afdeelingen

en het geven van advies in zaken van propagandistischen en administratieven aard;

c. de vaststelling van de contributie van de leden der afdeelingen;

d. het innen der contributie en der verplichte en vrijwillige bijdragen, die krachtens besluit van het Congres, het Partijbestuur of van de Federatie worden geheven;

e. het stellen van kandidaten voor den Gemeenteraad en voor de Provinciale Staten uit de door de afdeelingen opgegeven dubbel-tallen;

f. het vaststellen van de tactiek bij herstemmingen voor den Gemeenteraad;

g. de benoeming van een vertegenwoordiger van de Federatie en een plaatsvervangend vertegenwoordiger in den Partijraad;

h. de samenwerking met de plaatselijke afdeeling van de Soc.-Dem. Vrouwen Propagandaclub;

i. de samenwerking met andere organisaties ter bevordering van de arbeidersontwikkeling;

j. de leiding van de Jeugorganisatie;

k. eventueel het uitgeven van het plaatselijk Partij-orgaan.

A m e n d e m e n t.

Afd. Rotterdam Va stelt voor in alinea 3 te laten vervallen: d, g en h.

Art. 14.

Al. 1.

Bij huishoudelijk reglement der Federatie wordt bepaald welke aangelegenheden in en door de algemeene ledenvergadering, welke in en door de Federatievergadering worden behandeld.

A m e n d e m e n t.

Afd. Rotterdam III stelt voor deze alinea te vervangen door:

„Bij huishoudelijk reglement der Federatie wordt bepaald, welke aangelegenheden in en door de Federatievergadering, welke, in en door het Federatiebestuur worden behandeld.“

Al. 2.

Het bestuur der Federatie belegt jaarlijks in de maand October een jaarvergadering, waarin de jaarverslagen worden uitgebracht.

A m e n d e m e n t.

Afd. Amsterdam V stelt voor in deze alinea het woord „October“ te vervangen door „November“.

Art. 15.

Al. 1.

Voorstellen voor de Gewestelijke, Districts- en Stedelijke Federaties kunnen slechts worden gedaan of door het bestuur der Federatie of door een aangesloten afdeeling, behoudens het bepaalde bij art. 17 der Statuten.

Al. 2.

Van de jaarverslagen der Federaties wordt met de agenda der Jaarvergadering afschrift gezonden aan het Partijbestuur.

VI. Van de Candidaatstellingen en de Verkiezingen.

Art. 16.

Al. 1.

Het stellen van kandidaten voor de Tweede Kamer en de Staten geschiedt door de afdeelingen of door de Federaties uit een door de

afdeelingen op te maken groslijst, onder nadere goedkeuring door het Partijbestuur.

A m e n d e m e n t.

Afd. A m s t e r d a m IX stelt voor in deze alinea in te voegen:

in na „geschied“: „telkens ten spoedigste na elke verkiezing“.

Verder wordt toegevoegd:

„De betreffende afdeelingen of federaties kunnen onder nadere goedkeuring van het P. B. een kandidaatstelling opheffen“.

Al. 2.

Het Partijbestuur ziet toe, dat een candidaat in den regel niet meer dan één ernstige candidatuur aanvaardt.

Al. 3.

Voor de periodieke verkiezingen voor Kamer of Staten wordt de tactiek vastgesteld door het Congres of het Partijbestuur. Voor de tusschentijdsche verkiezingen door de betrokken afdeeling of Federatie, onder goedkeuring van het Partijbestuur.

A m e n d e m e n t e n.

Afd. A m e r s f o o r t in deze alinea de woorden: „of het P. B.“ te vervangen door: „of zoo noodig door den Partijraad“.

Afd. A m s t e r d a m V stelt voor in deze alinea voor het woord „betrokken“ in te lassen het woord „daarbij“.

VII. Van het Partijbestuur en het Congres.

Art. 32. (Art. 17) De leiding der Partij, het beheer der geldmiddelen en eigendommen, de uitvoering der Congresbesluiten, de handhaving der statuten en reglementen is opgedragen aan het P. B. Artt. 33, 34, 35, 36 vervallen.

Art. 36. (Art. 18) Het Dagelijksch Bestuur vergadert minstens eenmaal per week.

Art. 17 (Art. 19).

Op het Congres, bedoeld in Art. 12 (Art. 18) der Statuten, wordt behalve hetgeen in dit artikel is voorgeschreven:

- a. het Partijbestuur gekozen;
- b. aangewezen de plaats, waar het volgende Congres zal gehouden worden;
- c. de commissie benoemd voor beslechting van geschillen tusschen de redactie van het Partijorgaan en inzenders;
- d. de redactie van het Partijorgaan benoemd.

Art. 29 (Art. 30) begint met: „Indien het Congres tot het houden van een referendum besluit, houden de afdeelingen” enz.

Art 18 (Art. 20) onveranderd.

Art. 19 (Art 21) onveranderd.

Art. 20 (Art. 22)

al. 1.

Door het Partijbestuur worden alle ingediende voorstellen met de daarbij behorende amendementen, benevens alle andere punten, die volgens de Statuten of Huishoudelijk Reglement op het Congres behandeld moeten worden, vereenigd in een beschrijvingsbrief, waaraan wordt toegevoegd het jaarverslag van het Partijbestuur en financieel verslag van den secretaris-administrateur, alsook dat van den Brochurenhandel, het rapport van de Commissie van Contrôle, het verslag van de Kamer-

fractie en zoo noodig van de Commissie voor be-
slechting van geschillen tusschen de redactie van
het Partijorgaan en inzenders.

A m e n d e m e n t.

Afd. A m s t e r d a m V stelt voor in te voegen
na het woord „Kamerfractie“ de woorden: „het
verslag der Soc.-dem. Studieclub“.

Al. 2

Deze beschrijvingsbrief wordt minstens 3 weken
vóór het Congres in het Partijorgaan gepubliceerd
en wordt toegezonden aan de afgevaardigden en
aan allen, wien naar het oordeel van het Partij-
bestuur er een gezonden moet worden.

Art. 21. (**Art. 23.**) Iedere afdeeling heeft het recht
ten hoogste zooveel afgevaardigden te zenden, als
zij stemmen uitbrengt tot een maximum van vijf.
De afgevaardigden moeten gekozen zijn, in een
Huishoudelijke Vergadering der afdeeling, minstens
8 dagen vóór het congres. Zoodra de afgevaardigden
gekozen zijn, geeft de afdeulings-secretaris daarvan
bericht aan het Partijsecretariaat. Elke afgevaar-
digde moet voorzien zijn van een geloofsbrief,
waarvan het formulier door het Partijbestuur
versterkt.

De reiskosten ter bijwoning van het Congres
van één afgevaardigde voor iedere afdeeling,
worden vergoed.

Al. 2.

Het totaal-bedrag wordt omgeslagen over de
afdeelingen, die hierin bijdragen volgens het
aantal harer leden op 31 Dec. voorafgaande
aan het Congres, of zoo zij later zijn opge-
richt, volgens het aantal leden bij de oprich-
ting.

Art. 22 (**Art. 24.**)

Al. 1, 2, 3 onveranderd.

Al. 4 onveranderd tot: „die nog gekozen moeten
worden“. Daarachter komt: bij herstemming zijn
steeds zij gekozen, die de meeste stemmen op zich
vereenigen; bij staking van stemmen is de oudste
in jaren gekozen.

A m e n d e m e n t.

Afd. A m s t e r d a m VI stelt voor het 2de ge-
deelte aldus te lezen:

„bij staking van stemmen beslist het Congres
of er een referendum zal gehouden worden.

Al. 5.

Bij stemming over zaken beslist de eenvoudige
meerderheid; bij staking van stemmen wordt het
voorstel geacht te zijn verworpen.

Art. 23. (**Art. 25**) onveranderd.

Art. 24. (**Art. 26.**) Het Congres wordt gevormd
door de afgevaardigden, de leden van het P. B.
en de personen, genoemd in Art. 19 der Statuten
en Art. 25 (**Art. 27.**) van het Huishoudelijk Reglement.

Art. 25. (**Art. 27.**) Het P. B. heeft het recht ter
inleiding van bepaalde Congresvoorstellen, partij-
genooten uit te noodigen daarover eene inleiding
te houden. Deze partijgenooten-inleiders hebben
daardoor het recht van discussie over het door
hen ingeleide onderwerp.

Al. 2.

Deze uitgenoodigden nemen slechts aan de
discussien deel, voor zoover deze betrekking
hebben op de aangelegenheid, ter zake waarvoor
zij zijn uitgenoodigd.

Art. 26 (**Art. 28**) onveranderd.

Art. 27 (**Art. 29**) onveranderd.

Art. 28 (**Art. 30**) onveranderd.

Het Partijbestuur publiceert binnen één week na het congres in het Partijorgaan de op het congres aangenomen voorstellen en zendt, zoo tot het houden van een referendum besloten wordt, aan alle afdeelingen zooveel stembiljetten voor het te houden referendum, als het aantal leden in iedere afdeeling, volgens de laatste ontvangen opgave bedraagt; eveneens wordt aan ieder verspreid lid een stembiljet gezonden.

Art. 29 (**Art. 31**).

Art. 29 (**Art. 31**) begint met: „Indien het Congres tot het houden van een referendum besluit, houden de afdeelingen” enz.

A m e n d e m e n t.

Afd. Amsterdam IX stelt voor het begin te lezen als volgt:

„Indien volgens art. 20 der Statuten een referendum wordt uitgeschreven, houden de afdeelingen”... enzoovoorts.

Art. 30 (**Art. 32**). Verspreide leden zenden hun stembiljetten geteekend aan het Partijsecretariaat.

Art. 31 (**Art. 33**).

Het P. B. publiceert in het Partijorgaan binnen 5 weken na het Congres den uitslag van het gehouden referendum.

Artt. 33 tot 36 vervallen.

VII. Van de Kamerfractie.

Art. 38. (**Art. 34**.) De leden der Partij, gekozen tot lid der Staten-Generaal, vormen de Sociaal-Democratische Kamerfractie. De Kamerfractie benoemt uit haar midden een sekretaris, die haar korrespondentie voert en tot wien allen zich hebben te wenden, die met de fractie in aanraking wenschen te komen.

Art. 39. (**Art. 35**.) Onveranderd.

VIII. Van het Partijsecretariaat.

Art. 40. (**Art. 37**.).

Al 1.

De Partijsecretarissen voeren de correspondentie der Partij, zoo met hare afdeelingen, verspreide leden, Kamerfractie, redactie, enz., als met buiten de Partij staande personen, lichamen, instellingen, enz.

Al. 2.

Alle stukken, uitgaande van het Partijbestuur, worden door den voorzitter en door een hunner onderteekend.

Al. 3.

Ook indien zij niet tot lid van het Partijbestuur verkozen zijn, nemen zij deel aan alle vergaderingen van, of bijeengeroepen door het Partijbestuur en het Dag. Bestuur en hebben dan op deze vergaderingen een adviseerende stem.

Al. 4.

Een hunner houdt de notulen van de vergaderingen van het Dag. Bestuur en Partijbestuur.

Art. 41 (**Art. 38**).

Zij kunnen, daartoe door het Partijbestuur aangewezen, de Partij vertegenwoordigen.

Art. 42 (**Art. 39**). Van al hun verrichtingen in dienst der Partij zijn zij verantwoording schuldig aan het Partijbestuur en het Dagelijksch Bestuur.

Art. 43 (**Art. 40**) Het secretariaat der Partij is gevestigd ter plaatse, waar het Partijbestuur zijn zetel heeft.

Art. 44. (**Art. 41**) Het Partijbestuur stelt in een instructie, voor zoover noodig, hun verdere verplichtingen en rechten op.

Van de Geldmiddelen.

Art. 45 (**Art. 42**).

De afdeelingen storten in de partijkas per lid en per week:

a. afdeelingen tot en met 100 leden 1 cent;
b. afdeelingen tot en met 300 leden 1 cent voor de eerste honderd leden, $1\frac{1}{2}$ cent voor de overige leden;

c. afdeelingen met meer dan 300 leden 1 cent voor de eerste honderd leden, $1\frac{1}{2}$ cent voor het tweede en derde honderdtal leden; 2 cent voor de overige leden.

A m e n d e m e n t e n .

Afd. Amsterdam V en Rotterdam Va stellen voor dit artikel niet te veranderen, dus de storting te laten op 1 cent per lid en per week.

Afd. Groningen stelt voor:

„a. ongewijzigd;

b. afdeelingen tot en met 300 leden te vervangen door: afdeelingen met meer dan 100 leden;

c. te laten vervallen”.

Afd. Zaandam stelt voor:

„in alinea 1 wordt in b. gelezen $1\frac{1}{4}$ cent voor $1\frac{1}{2}$ cent en in c. wordt voor 1, $1\frac{1}{2}$ en 2 cent achtereenvolgens gelezen 1, $1\frac{1}{4}$ en $1\frac{1}{2}$ cent”.

Al. 2.

De afdeelingen, die eene stedelijke federatie vormen, worden voor de berekening der te storten contributie als één afdeeling beschouwd.

Al. 3.

De eerste 26 weken volgende op den datum harer oprichting, is eene nieuwe afdeeling vrijgesteld van de in de eerste alinea vermelde verplichting.

Art. 42a.

De afdeelingen stellen voor hare leden een minimum en maximum contributie vast. Dat maximum mag niet meer dan zesmaal het minimum en hoogstens 20 cent per week bedragen. Tusschen deze grenzen wordt de contributie aan de afdeelingskas bepaald naar het inkomen.

Art. 46. (**Art. 43**.) Uiterlijk vóór 15 April, 15 Juli, 15 October en 15 Januari zenden de Afdeelingspenningmeesters het door haar aan de Partijkas verschuldigde bedrag op. Als aantal leden, waarvoor afgedragen moet worden, wordt genomen het aantal leden der afdeelingen, ingeschreven op den laatsten datum van het voorafgaande kalenderkwartaal.

Art. 47. (**Art. 44**.) Verspreide leden betalen een jaarlijksche contributie van minstens f 3.—, in eens te voldoen in de maand Januari, of per half jaar te voldoen in Januari of Juli, of in vier termijnen te voldoen in Januari, April, Juli en October.

Hoofdstuk X. Van de Pers.

Art. 48, 49, 50 en 51 (**45 48**) onveranderd.

Art. 52 (**49**). Door een afdeeling of federatie wordt geen redacteur benoemd zonder voorafgaand overleg met het Partijbestuur.

A m e n d e m e n t.

Afd. Amsterdam V:

Aan dit artikel worde toegevoegd: „hetzelfde geldt voor den Bond van S. D. Vr. Prop.-Clubs”.

Art. 53 (50).

Er bestaat een commissie tot beslechting van geschillen tusschen de redactie van het Partijorgaan en inzenders (partijgenooten).

Deze commissie bestaat uit 3 personen, gekozen door het Congres uit een voordracht van 6 personen, door het P. B. opgemaakt. Het Congres heeft het recht deze voordracht aan te vullen. Deze voordracht moet minstens 6 weken vóór het Congres met de congresvoorstellen gepubliceerd worden.

Redacteuren van het Partijorgaan kunnen geen lid zijn van deze commissie.

De niet-gekozenen zijn de plaatsvervangers. Zij treden op bij vacaturen in volgorde van het verkregen aantal stemmen.

A m e n d e m e n t.

Afd. Haarlem stelt voor in dit artikel de woorden: „tusschen de redactie van het partijorgaan” te veranderen in: „tusschen de redactie van „Het Volk” en „De Proletarische Vrouw”.”

Hoofdstuk XI, XII.

Artt. 55 en 56 (52, 53) onveranderd.

XIII. Jeugdorganisatie.

Art. 54.

Al. 1.

Alle afdeelingen richten, in plaatsen, waar daartoe de noodige deelneming is te vinden, eene jongeliedenorganisatie op.

A m e n d e m e n t.

Afd. Amsterdam V: wil invoegen tusschen „afdeelingen” en „richten” de woorden „of stedelijke federaties”.

Al. 2.

„De organisatie bestaat uit jongelieden van 14 tot 20 jaar”. De tweede zin dezer alinea vervalt.

A m e n d e m e n t.

Afd. Den Haag II stelt voor deze alinea te lezen:

deze organisatie bestaat uit jongelieden van 16 tot 20 jaar.

Al. 3.

Deze J. O. wordt bestuurd door de jongelieden zelf, onder toezicht van een gedelegeerde, aangewezen door het Afdeelings- of Federatiebestuur.

A m e n d e m e n t e n.

Afd. Amsterdam VI en Den Haag II stellen voor alinea 3 te lezen:

„Deze J. O. wordt bestuurd door de jongelieden zelf, onder toezicht van één of meer gedelegeerden, aangewezen door het afdeelings- en federatiebestuur.”

Afd. Amsterdam V:

alina 3 worde gelezen als volgt:

„Deze J. O. wordt bestuurd door de jongelieden zelf onder toezicht van een gedelegeerde of een commissie aangewezen of mede aangewezen door het afd. of Federatiebestuur.”

Al. 4.

Het reglement en het program van werkzaamheden dezer J. O. vereischen de goedkeuring van Het Partijbestuur.

A m e n d e m e n t e n .

Afd. Amsterdam V:

In deze alinea wordt het P. B. vervangen door:
„het Comité ter Bevordering der Jeugdorganisatie.”

Afd. Amsterdam VI.

Deze alinea aldus te lezen:

„Het reglement dezer J. O. vereischt de goedkeuring van het Centraal Comité ter bevordering der Jeugd-Organisatie in Nederland, terwijl het program van werkzaamheden de goedkeuring vereischt van het afdeulings- of van het federatiebestuur, dat de gedelegeerde(n) aanwijst.

Art. 55.

De afdeelingen en stedelijke Federaties der Partij zijn bevoegd, behoudens goedkeuring door het Partijbestuur, de organisatie en ontwikkeling der jeugdige arbeiders op te dragen aan Kommissies van Arbeidersontwikkeling, al of niet in samenwerking met de plaatselijke vakbeweging ingesteld.

A m e n d e m e n t .

Afd. Amsterdam IX stelt voor in plaats van:
„de organisatie en ontwikkeling der jeugdige arbeiders” te lezen: „de ontwikkeling der jeugdige arbeiders en de leiding der Jeugdorganisatie”.

Art. 56.

Al. 1.

Er bestaat eene Centrale kommissie ter bevordering van de jeugdorganisatie, waarvan de leden door het Partijbestuur worden benoemd.

A m e n d e m e n t e n .

Afd. Amsterdam V stelt voor in deze alinea tusschen: „leden” en „door”, in te voegen „die de Partij vertegenwoordigen.”

Afd. Watergraafsmeer stelt voor in deze alinea in plaats van „door het Partijbestuur” te lezen: „door het Congres”.

Al. 2.

De taak van deze kommissie is:

Het uitgeven van een Jeugdorgaan;

Het uitgeven van vlugschriften en brochures ten behoeve van de propaganda voor de jeugdbeweging;

Het geven van voorlichting aan de plaatselijke Kommissie van Toezicht over de inrichting van het jeugdwerk.

A m e n d e m e n t .

Afd. Amsterdam V stelt voor in deze alinea tusschen: „voorlichting” en „aan” te lezen „en hulp.”

XIV. Van den Bond van Soc.-Dem.

Vrouwen-Propagandaclubs.

Art. 57.

Al. 1.

Er bestaat een Bond van Soc.-Democr. Vrouwen-Propagandaclubs, die zich ten doel stelt de propaganda voor het socialisme onder de vrouwen, volgens de beginselen neergelegd in de statuten der S. D. A. P. Zijn inrichting en werkzaamheden regelt de Bond zelf bij huishoudelijk reglement.

Al. 2.

De Bond dient jaarlijks een verslag over den toestand en over zijn werkzaamheden aan het Congres in. Dit verslag wordt uiterlijk 4 weken

II. In het jaar, volgende op een Internationaal Congres, worden de gedelegeerden en hun plaatsvervangers gekozen, die namens de Partij zitting hebben in het Internationaal Bureau.

Deze gedelegeerden treden af op het eerste Congres volgende op een Internationaal Congres.

Hun candidaatstelling en verkiezing geschiedt op denzelfden tijd en op dezelfde wijze als de candidaatstelling en verkiezing van de leden van het P. B.

Overgangsbepaling.

Art. 57 vervalt.

Slotbepalingen.

Artt. 58 (**58**), 59 (**59**) overanderd.

Art. 60. (**Art. 60**). Alle reglementen, maatregelen van organisatie enz., welke tot nog toe van kracht zijn geweest, vervallen op het oogenblik dat dit reglement in werking treedt.

Dit reglement treedt in werking 1 Mei 1914.

Art. 61. (**Art. 61**). Wijziging van dit reglement kan alleen geschieden door het Congres en kan onderworpen worden aan het referendum.

AANVULLING BESCHRIJVINGSBRIEF.

Bij **Hoofdstuk O** — punt 72 en 73 — moet ingevoegd worden de onderstaande resolutie van het Partijbestuur. (Zie „Het Volk” van 30 Maart, 1ste Blad.)

Resolutie inzake de Kiesrechtstrijd.

„Het Kongres der S. D. A. P.,
overwegende,

dat de Regeering voor hare voorstellen ter uitvoering der kiesrechtseisen van het Concentratieprogram recht heeft op den steun der Partij, die ten aanzien van algemeen vrouwenkiesrecht, leeftijdsgrens en uitsluitingen voor verwezenlijking van het gewijzigd ontwerp van de soc-dem. Kamerfractie blijft strijden en zich tegen al wet afbreuk zou doen aan een loyale uitvoering van het Concentratieprogram ten sterkste zal verzetten;

dat op grond der afgelopen verkiezingen van de meerderheid der Tweede Kamer aanneming der aangekondigde regeeringsvoorstellen moet worden verwacht, maar dat verzet van de rechtsche meerderheid der Eerste Kamer niet schijnt uitgesloten;

dat met het oog op de uitspraak der kiezers, de groeiende beweging voor algemeen kiesrecht, de houding der vrijzinnige partijen, en de toenemende instemming met dezen eisch onder de Christelijke arbeiders en in de partijen der rechterzijde, de regeering de invoering van algemeen kiesrecht terecht kon noemen eene politieke noodzakelijkheid;

dat dan ook de Eerste Kamer, door dit tegen te houden, rechtstreeks zou ingaan tegen de geleidelijke ontwikkeling van ons staatsleven en inbreuk zou maken op den geest onzer grondwettelijke instellingen, zoodat hare vervanging door het Volksreferendum volgens het grondswetvoorstel der soc-dem. Kamerfractie een der eerste punten van aktueele politiek zou worden;

besluit:

wanneer dit gedurende de behandeling in de Staten-Generaal noodig mocht zijn, het geheele Kiesrechtleger te mobiliseeren, om de eischen der arbeidersklasse met allen nadruk te doen hooren;

de verkiezingen voor de Provinciale Staten, welker uitslag verzwakking van de Rechtsche meerderheid in de Eerste Kamer tengevolge kan hebben, met name in de provinciën Zeeland, Zuid-Holland, Gelderland en Overijsel aan dit doel dienstbaar te maken en daarvoor in die distrikten, waar het Partijbestuur dit noodig mocht achten, met de vrijzinnigen samen te werken;

voor het geval de mogelijkheid van verwerping door de meerderheid der Eerste Kamer blijft bestaan, op een Dinsdag tegen de openbare behandeling der voorstellen in die Kamer, zoo mogelijk op den dag der opening van de Staten-Generaal, eene groote demonstratie te houden in Den Haag, gesteund door demonstraties in verschillende plaatsen van het land, waarvoor de arbeiders zich zooveel mogelijk zullen vrij maken.

Het Kongres roept de Nederlandsche arbeidersklasse op, te bedenken, dat het thans van haar strijdvaardigheid kan afhangen, of de vrucht van jarenlangen moeizamen strijd zal worden binnengehaald: dat de thans te behalen overwinning het begin kan worden van een tijdperk van nieuwe veroveringen voor hare politieke, economische en intellektuele verheffing en dat zij dus waakzaam moet zijn en gereed voor een laatsten beslissenden slag, waar deze van haar mocht worden gevorderd.

* * *

Door de afdeling Leiden is het volgende amendement ingediend:

in de alinea omtrent de Provinciale Staten achter de woorden „waar het Partijbestuur dit noodig mocht achten” in te voegen de woorden: „bij de herstemmingen”.

* * *

Door het P. B. is het volgende zesttal opge maakt, waaruit de 3 leden gekozen moeten worden van de Commissie tot beslechting van geschillen tusschen de redactie en inzenders-partijgenooten: W. A. Bongers, Th. van der Waerden, P. Hoogland, J. Loopuit, D. A. Sloos en N. van Hinte (de eerste drie zijn aftredend.)

VAN KUIJKHOF.

Amsterdam, 6 April 1914.

VERSLAG VAN DE KOMMISSIE VOOR DE SCHRIFTELIJKE PROPAGANDA.

De kommissie onderging in het begin van 1914 een sterke verandering in haar samenstelling. De leden J. W. Albarda en E. Polak bedankten; het Partijbestuur benoemde in hun plaats J. F. Ankersmit en mr. W. A. Bongers; Ankersmit trad in de plaats van Polak op als sekretaris.

Bij den aanvang van de winterkampagne stelde de kommissie een vrij uitgebreid plan van werkzaamheden vast. Nu de Partij zich mocht verheugen in een groot aantal nieuwe

leden, en wij verkeerden in het eerste jaar eener nieuwe regeeringsperiode, waarin allicht de aktueele onderwerpen van praktische politiek niet over het stadium der voorbereiding heen zouden komen, scheen het haar geraden, allereerst te zorgen voor eenige kleine, zeer eenvoudig gehouden geschriften, die een duidelijk inzicht geven in het wezen der sociaaldemokratie. Een drietal partijgenooten van sterk uiteenlopend temperament werd door haar uitgenoodigd om zoo'n brochure'tje te schrijven.

De uitslag heeft echter aan de bedoeling slechts ten deele beantwoord. Ter perse zijn thans het sociaal sprookje van A. H. Gerhard, dat met eenige illustraties zal worden versierd, en een hoogst eenvoudige uiteenzetting der sociaal-demokratische theorie van de hand van A. W. IJzerman.

Verder is aan de kommissie door J. W. Albarda een nieuwe 1 Mei-brochure toegezegd; wij hopen, dat die nog vóór 1 Mei zal kunnen verschijnen.

Sedert lang werd de behoefte gevoeld aan werken van wetenschappelijken aard, van grooteren omvang; vooral nadat de voortzetting van uitgaven in de Sociale Bibliotheek waren gestaakt. Een poging om hiermede een begin te maken, door het uitgeven van wetenschappelijke kursussen, gehouden voor de Centrale Kommissie voor Arbeidersontwikkeling te Amsterdam, heeft tot nog toe het gewenschte resultaat niet opgeleverd. In bewerking is de uitgave van een reeks kursus-voordrachten, door F van der Goes, over de soc.-dem. theorie gehouden in België. Dit zal een werk in twee deelen worden; het geeft een volledige en grondige behandeling onzer theorie. Zoo mogelijk zullen een paar speciale hoofdstukken nog nader worden uitgewerkt in een derde deel. De kommissie hoopt, met dit werk, hetzij een nieuwe serie van wetenschappelijke werken te openen, hetzij een voortzetting te geven van de Sociale Bibliotheek, waarvan de Brochurenhandel inmiddels eigenaar is geworden.

Verschillende uitgaven werden in den loop van het jaar aan de kommissie aangeboden,

die om de een of andere reden door haar moesten worden afgewezen. Niet altijd geschiedde dit, omdat de kommissie de uitgave op zich zelf niet geschikt achtte. Maar de brochurehandel werkt met hoogst beperkte geldmiddelen, de kommissie is verplicht, zich in hoofdzaak te bepalen tot het uitgeven van de brochures die voor de propaganda noodig zijn.

Van de uitgaven van den brochurenhandel na het kongres van 1913 geeft het onderstaande lijstje een overzicht. Het leeuwendeel wordt ingenomen door verkiezingsbrochures. Van de daarna verschenen uitgaven werd de brochure van Schaper: Dokters Tyrannie, uitgegeven op last van het Partijbestuur. Schaper's brochure: De Zwolsche Beslissing, werd niet uitgegeven door de kommissie, maar door den brochurenhandelaar zelfstandig, krachtens een nieuwe regeling, door het P.-B. daarvoor vastgesteld. Na eenige korrespondentie met het P.-B. is deze regeling zoodanig aangevuld, dat de brochurehandelaar dergelijke uitgaven niet mag doen, zonder dat de kommissie ervan kennis draagt, zoodat eventueele plannen of in voorbereiding verkeerende uitgaven der kommissie er niet door worden geschaad.

Voor de kommissie:

J. J. DE ROODE,
voorz.

J. F. ANKERSMIT,
sekr.

Hieronder volgt een opgave, wat er uitkwam na het Congres 1913:

TITEL.	Naam van den schrijver(ster).	Aantal oplagen.	Aantal exempl.
1. De Politieke Strijd	J. H. Schaper.	1	3500
2. Arbeidersbudgets	Soc. Dem. Studieclub.	1	400
3. De Landarbeiders en de Politieke Strijd	P. Hiemstra.	1	5000
4. Het Personeel van P. P. T. en de Verkiezingen	W. P. G. Helsdingen.	1	3000
5. De Rijkswerklieden en de Verkiezingen	W. P. G. Helsdingen.	1	3000
6. De S. D. A. P. en de Verkiezingen	P. J. Troelstra.	2	6000
7. Het Belastingstelsel	Th. van der Waerden.	1	5000
8. Het Militarisme in de Tweede Kamer	F. W. N. Hugenholtz.	1	5000
9. Klasse-Justitie	A. B. Kleerkoper.	2	8000
10. De Sociale Verzekering	J. J. de Roode.	1	2500
11. Stemt Rood voor de Gemeenteraden	J. F. Ankersmit.	2	11000
12. Uit mijn leven (II)	Aug. Bebel.	1	3000
13. De Zwolsche beslissing	J. H. Schaper.	1	3000
14. De Portefeuillekwestie	J. J. de Roode.	2	8000
15. Het Portefeuille-spel der Vrijzinnigen	J. E. W. Duijs.	2	10000
16. Dokters-Tyrannie	J. H. Schaper.	2	20000
17. Bescherm het Kind	J. van den Tempel.	1	3000
18. Ten strijd voor het Algemeen Vrouwenkiesrecht	M. Wibaut—B. v. B.	1	5000
19. In de Bioscoop	C. Pothuis—Smit.	3e en 4e	5000
20. Uit de leege zakken	W. H. Vliegen.	3e	1000
21. Ik doe er niet an	W. P. G. Helsdingen.	2e	2000
22. De S. D. A. P. wat zij is en wat zij wil	P. J. Troelstra.	5e	5000
23. Ket Kind en de Strijd	C. Thomassen.	2e	3000
24. De drie Strijdmiddelen	Ed. Polak.	1	50000
25. De uitsluiting der Bedeelden	J. J. de Roode.	1	100000
Totaal			270400

Voorts werd het Jaarboekje 1914 in vergroote oplaag uitgegeven.

BEGROOTING VAN DE S. D. A. P. OVER 1914—1915.

INKOMSTEN.

	Vorige raming.	Ontvangsten in 1913.	Raming 1914—1915
a. Contributies afdeelingen en verspreide leden	f 8500.—	f 9812.48	f 12.500.—
b. Contributieverhoging ($\frac{3}{4}$ jaar)	—	—	„ 4.000.—
c. Partijfonds	„ 3500.—	„ 2304.37 $\frac{1}{2}$	„ 2.500.—
d. Bijzondere bijdragen	„ 1100.—	„ 1495.92 $\frac{1}{2}$	„ 1.000.—
e. Interest	„ 100.—	„ 165.36	„ 100.—
f. Kassaldo, diplomaboekjes en zegels	„ 2075.—	„ 2606.70 $\frac{1}{2}$	„ 1.300.—
g. Ongedekt, dus vermoedelijk tekort	—	—	„ 1.425.—
Totaal		f 22.825.—	

UITGAVEN.

	Vorige raming.	Uitgaven in 1913.	Raming 1914—1915.
a. Salarissen	f 7000.—	f 6402.77	f 6.500.—
b. Vergaderingen P. B. (gewone)	„ 500.—	„ 450.—	„ 500.—
c. Vergaderingen P. B. (Buitengewone en reiskosten)	„ 600.—	„ 732.89	„ 750.—
d. Partijraad	—	—	„ 1.000.—
e. Bezoldiging voorzitter (pro memorie)	—	—	—
f. Commissies	„ 50.—	„ 1.—	„ 100.—
g. Bureaukosten	„ 1000.—	„ 1393.76	„ 1.400.—
h. Telefoon	„ 90.—	„ 90.—	„ 90.—
i. Contributies en Subsidies	„ 820.—	„ 730.—	„ 870.—
j. Huur	„ 320.—	„ 320.—	„ 320.—
k. Vuur, licht en schoonhouden	„ 200.—	„ 200.—	„ 200.—
l. Meubilair en onderhoud	„ 50.—	„ 36.39 $\frac{1}{2}$	„ 150.—
m. Drukwerk	„ 1000.—	„ 826.25	„ 1.000.—
n. Congres	„ 1000.—	„ 2366.21 $\frac{1}{2}$	„ 1.200.—
o. Archief	„ 75.—	„ 93.47	„ 100.—
p. Kiesrechtactie	—	„ 819.34	„ 1.000.—
q. Diverse crediteuren	—	—	„ 1.047.19
r. Drukkerij „Vooruitgang” Afb. Schuld	—	—	„ 2.000.—
s. Internationaal congres	—	—	„ 875.—
t. Steun voor propaganda en organisatie	„ 1000.—	„ 816.61 $\frac{1}{2}$	„ 3.000.—
u. Jeugdorganisatie	—	„ 83.44	„ 500.—
v. Onvoorzien	—	—	„ 222.81
Totaal		f 22.825.—	

TOELICHTING.

Zooals uit de ingediende financieele verantwoording bleek bedroeg het tekort van het boekjaar 1913 pl. m. f 2500.—. Reeds daarom zou een verhoging van afdracht der afdeelingen aan de partijkas dringend noodig zijn; doch bovendien moest op deze begrooting een bedrag gebracht worden, waarover bij aanneming der gewijzigde statuten beschikt moet worden, n.l. de kosten van den partijraad, die geschat worden op f 1000.—. Verder was het meer dan noodzakelijk de post „steun voor propaganda en organisatie” op een eenigszins behoorlijk bedrag te brengen. Bovendien moest een post worden uitgetrokken voor „de Jeugdorganisatie” en voor vertegenwoordiging op het Int. Sos. Congres.

Wordt het voorstel van het Partijbestuur in zake verhoogde bijdragen der afdeelingen aangenomen dan komt daardoor, indien het besluit daartoe in werking treedt op 1 Juli, f 4000.— beschikbaar gedurende den tijd van 1 Juli

1914—1 April 1915. Dit bedrag is nog onvoldoende om alle uitgaven te dekken; zoodat, indien bijv. de opbrengst van het Partijfonds niet bijzonder meevalt of de post bijzondere bijdragen niet sterk stijgt, de op de begrooting gebrachte posten q en r voor een belangrijk deel onbetaald zullen blijven.

Wat nu de posten zelf betreft, zij vereischen dunkt me weinig toelichting; zij zijn, voor zoover het geen nieuwe posten zijn in overeenstemming gebracht, behoudens een kleine verhoging, met de uitgaven in het boekjaar 1913. Uitzondering hierop maakt de post n. congres, die natuurlijk berekend is op één en niet op twee congressen. De post q. diverse crediteuren staat gespecificeerd op de toelichting tot de balans op 1 Januari 1914. (Zie pagina 21. Congresstukken 2e gedeelte.)

De Partijpenningmeester,

VAN KULJKHOF.

Amsterdam, 6 April 1914.

FINANCIEEL VERSLAG DER SOC. DEM. STUDIECLUB

(10 FEBRUARI 1913=10 JANUARI 1914).

ONTVANGSTEN.

Kassaldo (10 Febr. '13)	f 132.52½
Partijsubsidie (1e helft '13)	50.—
Bijdragen personen	75.—
Bijdragen afd. en federaties	108.50
Bijdragen vakbonden	100.—
Bijdragen coöperaties	55.—
Andere baten	9.—

Totaal f 530.02½

Ontvangsten totaal f 530.02½

Uitgaven f 526.74½

Kassaldo (10 Jan. '14) f 3.28

UITGAVEN.

Contributie, abonnementen en boekw.	f 40.65
Bureaubehoeften en drukwerk	52.80
Porto's	36.92½
Verhuizing	52.95
Inrichting bureau Jac. v. Campenstr. 29	229.30
Huur bureau (1 Juni '13—1 Jan. '14)	72.92
Schoonhouden, verlichting, verwarming	31.70
Verzekering en belasting	9.50

Totaal f 526.74½

Opmerkingen.

De uitgaven zijn dit jaar belangrijk hooger dan vorige jaren. De oorzaak hiervan is niet gelegen in buitengewone onkosten tengevolge van nieuwe werkzaamheden, die financieele lasten op de Club legden, doch de reden is onze verhuizing, die behalve de verhuiskosten ook een vrij groot bedrag voor inrichting en huur van het nieuwe bureau noodzakelijk maakte.

De financieele risico van de uitgave der arbeidersbudgets werd op ons verzoek door het P.B. overgenomen.

Om de inkomsten met het oog op de te verwachten extra kosten aan huur en inrichting van ons nieuwe bureau op te voeren, richtten wij in Mei een verzoek tot het P.B. om verhooging van subsidie; eveneens wendden wij ons per circulaire tot bevriende vakbonden en coöperaties om steun.

Het P.B. verhoogde de subsidie van f 100.— op f 200.—, ingaande 1 Juli 1913.

De coöperaties in Delft, Arnhem, Wageningen, Zuid-Scharwoude, Heerlen en Groningen zonden voor het jaar 1913 een gezamenlijk bedrag van f 55.—.

Eveneens kregen we een bijdrage in eens van de Bouwvakarbeiders, den Bond in de Kleding-

industrie, den Timmerliedenbond en de Transport- en Havenarbeiders, in totaal f 25.—.

Van de volgende vakbonden kregen we toezegging van eene jaarlijksche bijdrage:

Bond van Meubelmakers	f 5—
Machinisten en Stokers	5.—
A. N. D. B.	50.—
Textielarbeiders	5.—
Metaalbewerkers	10.—

Totaal f 75.—

Door deze toezeggingen en den anderen ons verstrekten steun waren we niet alleen in staat aan alle financieele verplichtingen in het afgelopen jaar te voldoen, maar is het bedrag onzer vaste jaarlijksche inkomsten met f 175.— gestegen, waardoor dekking is verkregen voor de vermeerdering onzer vaste jaarlijksche uitgaven.

Een contrôle-commissie, bestaande uit J. v. d. Wijk en Mej. T. Polak onderzocht rekening en verantwoording van den penningmeester. Zij werd in orde bevonden, waarop de jaarvergadering den penningmeester décharge verleende.

P. VOOGD.

penningmeester S. D. S. C.